

POSOUZENÍ VLIVU NAVRHOVANÉHO ZÁMĚRU A VYUŽITÍ ÚZEMÍ NA KRAJINNÝ RÁZ

ve smyslu § 12 zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění

ÚZEMNÍ PLÁN KOBYLÁ NAD VIDNAVKOU ZMĚNA Č. 1

OBSAH

Úvod.....	4
Použité podklady a zdroje informací	4
Literatura.....	4
Seznam mapových listů	5
Internetové zdroje	5
Ostatní dokumentace a zdroje údajů o území	5
Seznam obrázků	5
Seznam tabulek	6
Základní údaje o záměru	6
Aktuální stav vegetace v ploše záměru	7
Kapacita (rozsah) záměru	9
Působení větrných elektráren.....	9
Metodika	11
Legislativa.....	12
Metodika a principy hodnocení VTE	12
Terminologie	13
Vymezení oblasti krajinného rázu	15
Vymezení krajinného prostoru dotčeného vlivem navrhovaného záměru.....	17
Identifikace znaků a hodnot krajinného rázu v DoKP	24
Ochrana přírody a krajiny	24
Památné stromy a jejich ochranná pásma.....	24
Zvláště chráněná území	24
Území soustavy Natura 2000	25
Systém ekologické stability krajiny	26
Významné krajinné prvky a přírodní parky.....	26
Přírodní poměry	27
Vegetační a floristické poměry	31
Kulturně-historická charakteristika území a její znaky	33
Estetické hodnoty, prostorové vztahy, harmonie území	36
Vyhodnocení vlivů	41
Přírodní charakteristika	41
Kulturně-historická charakteristika	41
Vizuální charakteristika – estetické hodnoty, prostorové vztahy, harmonie	42
Vyhodnocení vlivů – shrnutí	43
Doporučení pro další stupně projektové dokumentace	45
Závěr.....	45
Fotodokumentace.....	47

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Základní údaje opatření:

Rozsah: Posouzení vlivu navrhované stavby a využití území na krajinný ráz ve smyslu § 12 zákona číslo 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění

Název: Územní plán Kobylá nad Vidnavkou, změna č. 1

Katastrální území: Kobylá nad Vidnavkou (kód 667404)

Obec: Kobylá nad Vidnavkou (kód 557218)

Obec s rozšířenou působností: Jeseník (kód CZ0711)

Okres: Jeseník (kód CZ0711)

Kraj: Olomoucký (kód CZ071)

Lokalita: pozemek p. č. 23/1, 23/2

Zadavatel:

Integra Consulting s.r.o.

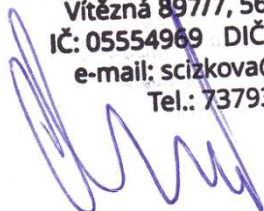
IČ: 27566617
DIČ: CZ 27566617
Tel.: 734113043
E-mail: jitka.kaslova@integracons.com
Adresa: Pobřežní 18/16, 18600 Praha 8 - Karlín

Zpracovatel:

CSpinus, s. r. o.

IČ: 05554969
DIČ: CZ05554969
Tel.: 737 932 917
E-mail: scizkova@gmail.com
Adresa: Vítězná 897/7, 568 02 SVITAVY

CSpinus, s. r. o.
Vítězná 897/7, 568 02 Svitavy
IČ: 05554969 DIČ: CZ05554969
e-mail: scizkova@gmail.com
Tel.: 737932917

Svitavy, 9. IV. 2021

ÚVOD

Krajinný ráz se odvíjí v první řadě od trvalých ekologických podmínek a ekosystémových režimů krajiny, tedy základních přírodních vlastností dané krajiny (přírodními podmínkami území). V těchto rámcích je krajinný ráz dotvářen (krajiny přírodní) až vytvářen (krajiny antropicky přeměněné) lidskou činností a životem lidí v nich (krajinotvornými způsoby využívání území). Krajinný ráz je vytvářen souborem typických přírodních a člověkem vytvářených znaků, které jsou lidmi vnímány a určitý prostor pro ně identifikují. Typické znaky krajinného rázu tedy vytvářejí obraz dané krajiny.

Předkládané hodnocení vlivu ÚP Kobylá nad Vidnavkou, změna č. 1 svým rozsahem a úrovní detailu nenaplnuje požadavky stanovené v § 12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších právních předpisů. Vyhodnocuje pouze pravděpodobnost míry zásahů navrhovaných záměrů.

Detailní posouzení jednotlivých charakteristik krajinného stanovené v § 12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších právních předpisů je možné až na základě předloženého konkrétního projektu daného záměru.

POUŽITÉ PODKLADY A ZDROJE INFORMACÍ

LITERATURA

- AOPK ČR (2021): Nálezová databáze AOPK ČR. – [on-line databáze; portal.nature.cz, Agentura ochrany přírody a krajiny, Praha]
- DEMEK J. et al. (1987): Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny. – Academia, Praha.
- GRULICH V. & CHOBOT K. [eds.] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny – Příroda, Praha, 35: 1–178.
- CHYTRÝ M., KUČERA T., KOČÍ M., GRULICH V. et LUSTYK P. [eds.] (2010): Katalog biotopů České republiky (druhé vydání). – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 445 pp.
- CHYTRÝ M. [ed] (2013): Vegetace České republiky 4. Lesní a křovinná vegetace. – Academia, Praha, 552 pp.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. JUN., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. Academia, Praha, 1168 pp.
- LÖW et al. (2018): Aktualizace územní studie větrných elektráren na území Olomouckého kraje. – Ms., depon. in Olomoucký kraj. Dostupné z: <http://uap.olkraj.cz/us/Detail-uzemni-studie-42>
- MIKYŠKA, R. et al. (1968): Geobotanická mapa ČSSR – 1. České země. – Vegetace ČSSR, A2, Academia, Praha
- NEUHÄUSLOVÁ Z. et al. (1998): Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. Academia, Praha, 341 pp.
- QUITT E. (1971): Klimatické oblasti Československa. Stud. Geogr. 16: 1–79.
- QUITT E. (1975): Mapa klimatických oblastí ČSR 1: 500 000. Geografický ústav ČSAV, Brno.
- SKALICKÝ V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. – In: Hejný S., Slavík B. [eds.] (1988): Květena České republiky 1, s. 103–121, Praha, AVČR.

VOREL I., BUKÁČEK R., MATĚJKA P., CULEK M., SKLENČKA P. (2004): Metodický postup posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz, Praha: ČVUT.

VOREL I., SKLENČKA P. (2009): Metodický návod: Vyhodnocení možností umístění větrných a fotovoltaických elektráren z hlediska ochrany přírody a krajiny - [on-line <https://biom.cz/cz/knihovna/vyhodnoceni-moznosti-umisteni-vetrnych-a-fotovoltaickych-elektraren-z-hlediska-ochrany-prirody-a-krajiny-preventivni>].

VYSLOUŽIL L. (2013): Vymezení a charakteristika oblastí krajinného rázu v Olomouckém kraji [online]. – Brno, [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: <<https://is.muni.cz/th/b6ou8/>>. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta. Vedoucí práce Martin Culek.

SEZNAM MAPOVÝCH LISTŮ

Státní mapa ČR, měřítko 1: 5 000

Základní mapa ČR, měřítko 1:10 000

Vodohospodářská mapa ČR, měřítko 1:50 000 (mapové listy 04–44 Javorník, 14–22 Jeseník)

Půdní mapa ČR, měřítko 1:50 000 (mapové listy 04–44 Javorník, 14–22 Jeseník)

INTERNETOVÉ ZDROJE

<http://portal.nature.cz/>

<http://geoportal.gov.cz>

<http://nahlizenidokn.cuzk.cz/>

<https://heis.vuv.cz/data/>

<http://eagri.cz/public/app/lpisext/lpis/verejny2/plpis/>

<https://cs.wikipedia.org/>

<http://uap.olkraj.cz/mapa>

OSTATNÍ DOKUMENTACE A ZDROJE ÚDAJŮ O ÚZEMÍ

Program obnovy venkova Kobylá nad Vidnavkou, březen 2020

Územní plán Kobylá nad Vidnavkou, Změna č. 1, Návrh, Ing. Arch. A. Palacký a ko., listopad 2020

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Mapa (měřítko 1: 10 000)	6
Obrázek 2: Varianta 2.01 Varianta 2.02	9
Obrázek 3: Oblast krajinného rázu Vidnavsko	17
Obrázek 4: Vymezený DoKP na podkladu ortofotomapy	19
Obrázek 5: Sklonitost ve vymezeném DoKP	20
Obrázek 6: Zákres dotčeného krajinného pokryvu na podkladu stínovaného reliéfu v DoKP	21
Obrázek 7: Zákres potenciálního dotčeného krajinného pokryvu na podkladu stínovaného reliéfu	23
Obrázek 8: Mapa ochrany přírody (VZCHÚ, MZCHÚ, Natura) v DoKP	25
Obrázek 9: Mapa vymezených prvků ÚSES v DoKP	26
Obrázek 10: Geobotanická rekonstrukční mapa	32
Obrázek 11: Mapa potenciální přirozené vegetace	32
Obrázek 12: LPIS – rozdělení zemědělsky využívané půdy dle kultury	38
Obrázek 13: Historická mapa III. vojenského mapování (Františko-josefské)	39
Obrázek 14: Charakteristická zachovalost využití území na podkladu ortofotomap	40

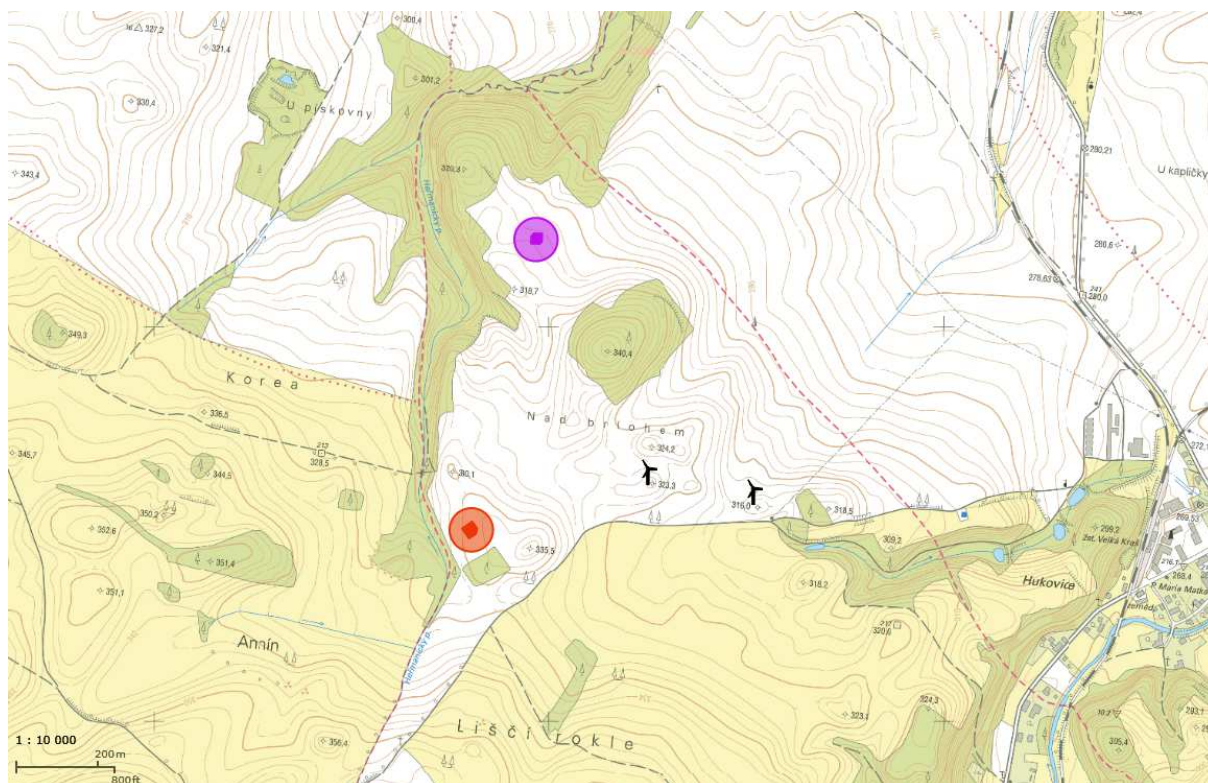
SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Zóny viditelnosti VTE (Sklenička et Vorel, 2009)	13
Tabulka 2: Přehled geomorfologických jednotek (Demek 1987)	27
Tabulka 3: Systematický přehled půd v DoKP	28
Tabulka 4: Charakteristika klimatické oblasti MT7 (Quitt 1971).....	30
Tabulka 5: Přírodní charakteristika – klasifikace vlivů	41
Tabulka 6: Kulturně-historická charakteristika – klasifikace vlivů	41
Tabulka 7: Vizuální charakteristika – klasifikace vlivů	42
Tabulka 8: Shrnutí vlivů krajinného rázu na jednotlivé záměry	43

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ZÁMĚRU

Zájmové území se nachází severně od obce Kobylá nad Vidnavou (západně od obce Velký Kraš) na pozemku p. č. 23/1 a 23/2, katastrální území Kobylá nad Vidnavou (kód k. ú. 557218), okres Jeseník, kraj Olomoucký. Lokalitu tvoří (Obrázek 1) polní kultury – účinný půdní blok 8401/18 a 8401/17 (standardní orná půda) v režimu konvenčního hospodaření, souřadnice GPS lokality varianta 2.01 – 50°21'39.0916"N 17°6'10.6662"E, souřadnice GPS lokality varianta 2.02 – 50°22'3.3627"N 17°6'15.2465"E.

Obrázek 1: Mapa (měřítko 1: 10 000), lokalita varianty 2.01 – červenou barvou, lokalita varianty 2.02 – fialovou barvou, stávající VTE – černou barvou (mapový podklad: © AOPK ČR)

V obou lokalitách je plánováno umístit větrnou elektrárnu VESTAS V 120 o výšce tubusu 122 m, délce rotoru 60 m a celkové výšce elektrárny 185 m.

Nadmořská výška se zde pohybuje v rozmezí 312–330 m n. m (“kolinní“ výškový vegetační stupeň pahorkatin, lesní vegetační stupeň 2. bukodubový). Průměrná sklonitost v lokalitách kolísá okolo 0° – 5° (roviny až mírně ukloněné svahy) a náleží k jednomu kvadrantu síťového mapování 1. řádu – 5668b. Lesní porosty na daném území náleží k přírodní lesní oblasti č. 32 Slezská nížina.

V zájmovém území se aktuálně již 2 VTE nacházejí – větrná elektrárna na pozemku p. č. 23/9 k. ú. Kobylá nad Vidnavkou Vestas V29-225, která byla postavená v roce 1994 (VTE Velká Kraš – Kobylá I) a větrná elektrárna Vestas V110 na pozemku p. č. 23/18, k. ú. Kobylá nad Vidnavkou, která byla postavena v roce 2018 (VTE Velká Kraš – Kobylá II).

AKTUÁLNÍ STAV VEGETACE V PLOŠE ZÁMĚRU

Obě plánované VTE VESTAS V 120 jsou situované do plochého, mírně zvlněného reliéfu, v nadmořské výšce cca 316 m a 322 m, cca 1,5 km západně od Velké Kraše. Lokality obou VTE tvoří nepřirodní biotop X2 Intenzivně obhospodařovaná pole. Sukcese společenstva je zde každoročně blokována orbou, přípravou půdy, pěstitelskými metodami kulturních rostlin, hnojením a ošetřováním herbicidy různého chemického složení (podstatnější rozdíly v druhovém zastoupení polních plevelů můžeme pozorovat pouze mezi ozimy a jařinami). Druhová skladba plevelové vegetace je velmi redukována s těžištěm výskytu především na polních okrajích nebo v úzkých pojezdových pruzích nezasažených herbicidy.

Struktura a druhové složení polních plevelů je tvořena jednoletými druhy, které vytvářejí dvou až třívrstevné porosty. Výška horní vrstvy porostů odpovídá zhruba výšce plodiny. Pokryvnost je závislá na intenzitě agrotechnických zásahů. Horní vrstvu tvoří *Papaver rhoeas*¹, *Brassica napus* subsp. *napus*, *Descurainia sophia*. Ve střední a nižší vrstvě rostou *Anagallis arvensis*, *Anthemis arvensis*, *Viola arvensis*. V porostu zaznamenáme i bylinné liány *Convolvulus arvensis*, *Galium aparine*. Druhové složení dále doplňují druhy bez vyhraněných stanovištních nároků jako *Cirsium arvense*, *Rumex obtusifolius*, *Urtica dioica*, *Polygonum aviculare* agg., *Chenopodium album* agg., *Taraxacum* sect. *Taraxacum*, *Tripleurospermum inodorum*. Na jaře jsou charakteristické jarní efeméry jako *Arabidopsis thaliana*, *Erophila verna*, *Stellaria media*. Kromě nich jsou zastoupeny i jednoleté druhy vytvářející několik generací ročně (*Lamium purpureum*, *L. amplexicaule*, *Euphorbia cyparissias*, *Equisetum arvense*, *Thlaspi arvense*).

¹ Nomenklatura taxonů cévnatých rostlin odpovídá Klíči ke květeně ČR (Kaplan et al. 2019)

Remíz v blízkosti lokality VTE, varianta 2.01 tvoří dominantní *Pinus sylvestris* (X9A Lesní kultury s nepůvodními jehličnatými dřevinami). Jedná se o silněji degradovaný, hustý a relativně neprostupný porost. Z dalších dřeviny zejména v okrajových partiích zaznamenáme *Picea abies*, *Prunus avium*, *Betula pendula*, *Populus tremula*, *Sambucus nigra*, *Salix caprea*, *Fraxinus excelsior*). Bylinné podpatro je sporadické z důvodu nízké světelné intenzity a charakteristické jsou zejména sciofyty.

Vyšší významnosti dosahuje dřevinný porost podél Heřmanického potoka (mozaika biotopů L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy, L3.2 Polonské dubohabřiny, L7.1 Suché acidofilní doubravy a X9A Lesní kultury s nepůvodními jehličnatými dřevinami), který vytváří v úzkém nebo širším pásu dvou až třípatrové porosty s *Acer pseudoplatanus*, *Alnus glutinosa*, *Betula pendula*, *Carpinus betulus*, *Fraxinus excelsior*, *Larix decidua*, *Pinus sylvestris*, *Prunus avium*, *Quercus robur*, *Tilia cordata*, *Corylus avellana*, *Sambucus nigra*. Bylinné patro je pomístně eutrofizováno a druhově ochuzeno. Vyskytují se zde hydrofilní až mezofilní druhy v závislosti na vzdálenosti od vodní hladiny. Slabě je vyvinutý jarní aspekt, kde můžeme registrovat druhy jako *Ficaria verna* subsp. *verna*, *Glechoma hederacea*, *Anemone nemorosa*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Cardamine amara*, *Caltha palustris* s. lat. Na konci jara a přes léto jsou charakteristické *Aegopodium podagraria*, *Avenella flexuosa*, *Brachypodium sylvaticum*, *Carex pilulifera*, *C. remota*, *C. sylvatica*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Galeobdolon montanum*, *Geum urbanum*, *Hedera helix*, *Hieracium lachenalii*, *H. lachenalii*, *H. murorum*, *Luzula luzuloides*, *Myosoton aquaticum*, *Poa nemoralis*, *Polygonatum multiflorum*, *Stachys sylvatica*, *Urtica dioica*, *Vaccinium myrtillus*, *Viola reichenbachiana* aj.

Přírodní biotop L7.1 Suché acidofilní doubravy zaznamenáme v jižní části lesního porostu okolo kóty 340 m Nad brlohem. Dominantu dřevinného patra tvoří *Carpinus betulus*, *Quercus robur*, *Picea abies*, *Tilia cordata*. V bylinném podrostu rostou *Convallaria majalis*, *Poa nemoralis*, *Luzula luzuloides*, *Impatiens parviflora*, *Hieracium lachenalii*, *Avenella flexuosa*. Zbytek lesa má výrazně pozměněnou dřevinnou skladbu, převažuje ruderalizovaný jehličnatý porost s *Pinus sylvestris*, *Picea abies*, *Larix decidua*, *Tilia cordata*, *Betula pendula*, *Sorbus aucuparia*, *Acer* spp.

Na nezpevněné cestě, která odděluje půdní blok 8401/18 a 8401/17 (biotop X6 Antropogenní plochy se sporadickou vegetací mimo sídla) se vyskytuje sporadická druhově chudá vegetace s velmi jednoduchou strukturou a převahou druhů z třídy *Polygono arenastri-Poëtea annuae* s dominujícím *Polygonum aviculare* agg., který vytváří mezernaté porosty v typické poléhavé formě. S vyšší stálostí jsou zastoupeny běžné druhy sešlapávaných míst jako *Poa annua* subsp. *annua*, *Plantago major* agg., většinou nekvetoucí *Lolium perenne* a *Taraxacum* sect. *Ruderalia* s druhy jílkových pastvin *Lolium perennis-Cynosuretum* jako *Achillea millefolium* agg.,

Trifolium repens, Dactylis glomerata, Leontodon autumnalis, Festuca pratensis, Plantago lanceolata, Poa pratensis agg. aj. Podél cesty je vysázena linie *Sorbus aucuparia*.

KAPACITA (ROZSAH) ZÁMĚRU

Celý záměr je rozdělen do dvou složek:

První složka záměru – Varianta 2.01. Umístění větrné elektrárny VESTAS V 120 o výšce tubusu 122 m, délce rotoru 60 m a celkové výšce elektrárny 185 m na pozemek p. č. 23/2, k. ú. Kobylá nad Vidnávkou. Se záměrem stavby VTE je spojena i výstavba podzemního elektrického připojení kabelového vedení z VTE na VN, příjezdová komunikace, spodní stavba a terénní úpravy.

Nadmořská výška se pohybuje okolo 330 m.

Druhá složka záměru – Varianta 2.02. Umístění větrné elektrárny VESTAS V 120 o výšce tubusu 122 m, délce rotoru 60 m a celkové výšce elektrárny 185 m na pozemek p. č. 23/1, k. ú. Kobylá nad Vidnávkou. Se záměrem stavby VTE je spojena i výstavba podzemního elektrického připojení kabelového vedení z VTE na VN, příjezdová komunikace, spodní stavba a terénní úpravy.

Nadmořská výška se pohybuje okolo 312 m.

Obrázek 2: Varianta 2.01

Varianta 2.02

PŮSOBNÍ VĚTRNÝCH ELEKTRÁREN

Krajina je ovlivňována vlastnostmi a lokalizací VTE a způsobem vlivu VTE na dané místo vzhledem k citlivosti krajiny na výstavbu. Vzdálenost VTE od místa hodnocení je nejvýznamnějším faktorem z hlediska jejího působení na krajinu. Dále tomu je velikost vertikálního převýšení terénu, jeho členitost, způsob rozmístění VTE mezi sebou (jejich vzájemná poloha) v daném krajinném celku. K dalším faktorům patří stávající způsob využití krajiny, míra zastoupení antropogenních ploch, uspořádání krajinné a lesní zeleně, měřítko krajiny a harmonie vztahů krajinných prvků.

Vizuální dopad VTE na krajinný ráz se mění také v závislosti na technických parametrech VTE (barva, rozměry, kontrast), její vzdálenosti od obydlených ploch, blikání, době provozu či jaké procento v pohledu záměr zabírá.

Vnímání VTE je ve volné krajině díky rotační turbíně cca o 10-20% větší, než kdyby se jednalo o stacionární stavbu (Sklenička 2003). Pohybující se rotor tvořený třemi křídly upoutá v krajině pozornost i z daleko větší vzdálenosti. V blízkosti pak může VTE působit monstrózně, až v pozorovateli vzbuzovat strach (Vorel 2011).

Narušování rázu krajiny výstavbou VTE je v dnešní kulturní krajině, která je po řadu staletí obhospodařována, osídlena, protkána sítěmi komunikací, elektrovodů a mnoha dalších lidských výtvorů, často diskutabilní. Větrné elektrárny nesporně tvoří nové dominanty v krajině, protože se musí stavět tam, kde je dostatečně větrno, tedy většinou na kopcích nebo rozlehlých rovinách. To, že jsou vidět, ale ještě neznamena, že pohled do krajiny hyzdí.

Harmonická krajina, jak ji vnímáme, je založena na rovnováze působení člověka a přírody. Vzhledem k přírodě a přírodním hodnotám jsou VTE jedním z alternativních zdrojů elektrické energie. VTE tedy představují moderní prvek krajiny, symbol čisté, nevyčerpatelné a dynamické energie větru.

Přímé ohrožování přírody větrnými elektrárnami, jejich výstavbou, provozem a případnou likvidací po dožití, je minimální. Přírodu na velkých územích výrazně zničily především tepelné elektrárny, a to nejen imisemi oxidů síry, ale i devastací velkých území povrchovou těžbou hnědého uhlí. Povrchová těžba hnědého uhlí zásadně proměnila krajinu severních Čech. Také odlesnění celých pohoří vinou kyselých dešťů z jeho spalování má razantnější dopad na krajinný ráz než rotory větrníků. V Hrubém Jeseníku byl v osmdesátých letech minulého století patrný rychlý úbytek lesů vlivem imisí především z tepelných elektráren. Krušné hory, Jizerské hory a částečně i Krkonoše byly imisemi postiženy ještě daleko dříve a více než se elektrárny odsířily a znečištění zastavilo.

METODIKA

Pro zpracování aktuálního (kauzálního) hodnocení lze standardně využít metodický postup "Posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz, tzv. metoda prostorové a charakterové diferenciacie území" autorů Vorla, Bukáčka, Matějky, Culka a Skleničky (2004). Tato metodika zavádí postupy, které využívají metody používané v architektonické a krajinářské kompozici, využívá standardizovaných kroků hodnocení a objektivizovaných, všeobecně přijímaných soudů. Metoda posouzení vlivu navrhovaného záměru na krajinný ráz vychází z principu ochrany takových charakteristik, znaků a hodnot krajinného rázu, které jsou výraznými atributy přírodní, a estetické kvality krajiny a z eliminace vlivů tuto kvalitu snižujících. Další princip metody spočívá v rozložení celkového problému hodnocení na dílčí, samostatně řešitelné kroky. Snahou je tedy subjektivitu hodnocení rozčlenit na řadu drobných rozhodnutí a eventuální nepřesnosti a odchylky, vyplývající z více či méně subjektivních pohledů, takto eliminovat. Rozložení problému se standardně provádí:

- prostorovou a charakterovou diferenciací – rozložením na charakterově homogenní části krajiny – oblasti krajinného rázu (označované též jako základní krajinné celky, charakteristické krajinné celky atd.) a místa krajinného rázu (označované též jako dotčené krajinné prostory, dílčí krajinné prostory atd.)
- identifikací znaků a hodnot přírodní, kulturní a historické charakteristiky krajinného rázu v oblastech a místech krajinného rázu
- posouzení míry vlivu navrhovaného záměru na identifikované znaky a hodnoty.

Výstupem posouzení je pak závěr, ve kterém se konstatuje míra zásahů navrhovaného záměru do:

- přírodní, kulturní nebo historické charakteristiky
- přírodních a estetických hodnot
- významných krajinných prvků (VKP)
- zvláště chráněných území (ZCHÚ)
- kulturních dominant
- harmonického měřítko a vztahů

Konfliktnost zásahů je dána intenzitou zásahů do jednotlivých znaků krajinného rázu, významem, projevem a cenností těchto znaků.

Novela zákona na ochranu přírody a krajiny (zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění) platná od 1. 1. 2007 uvádí v odst. 4 § 12, že se dopady krajinného rázu neposuzují:

- v zastavěném území, tedy v intravilánu (podle stavu v mapách evidence nemovitostí k 1. 9. 1966) nebo v území vymezeném v územním plánu jako zastavěné, dále případy vymezení zastavěného území v případě absence územního plánu postupem podle § 59 nového stavebního zákona nebo

- v zastavitelných plochách, pro které je územním nebo regulačním plánem stanoveno plošné a prostorové uspořádání a zároveň podmínky ochrany krajinného rázu dohodnuté s orgánem ochrany přírody.

LEGISLATIVA

Ochranu krajinného rázu explicitně definuje zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, konkrétně jeho § 12:

- (1) Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umísťování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.
- (2) K umísťování a povolování staveb, jakož i jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz, je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody. Podrobnosti ochrany krajinného rázu může stanovit ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.
- (3) K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými a estetickými a přírodními hodnotami, který není zvláště chráněn podle části třetí tohoto zákona, může orgán ochrany přírody zřídit obecně závazným právním předpisem přírodní park a stanovit omezení takového využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.
- (4) Krajinný ráz se neposuzuje v zastavěném území a v zastavitelných plochách, pro které je územním plánem nebo regulačním plánem stanoveno plošné a prostorové uspořádání a podmínky ochrany krajinného rázu dohodnuté s orgánem ochrany přírody.

Kromě výše uvedené základní normy v oblasti ochrany přírody a krajiny problematiku ochrany krajinného rázu odrážejí následující právní předpisy:

- zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)
- zákon č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči (památkový zákon)
- zákon č. 100/2001 Sb. posuzování vlivů na životní prostředí
- zákon č. 218/1997 Sb. o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech

METODIKA A PRINCIPY HODNOCENÍ VTE

VTE jsou technickým dílem, které vlivem působení své formy, svých rozměrů a měřítkem budou téměř vždy nepřehlédnutelným artefaktem.

Z vizuálního hlediska je nejvýznamnějším znakem VTE **výška** (VTE jsou umělou vertikální prostorovou dominantou, která na sebe upoutává pozornost při vizuálním vnímání krajiny).

Velmi významným rysem VTE je rovněž jejich **dynamický charakter** (otáčející se vrtule na sebe upoutává pozornost ještě na vzdálenost, na kterou statická věž o stejných parametrech již není patrná).

Dalším významným aspektem je **světelné překážkové značení**, které je viditelné na velkou vzdálenost a narušuje především noční vizuální režim.

Základním východiskem pro hodnocení možného ovlivnění krajiny větrnou elektrárnou jsou parametry viditelnosti. Analýzy viditelnosti jsou prováděny nad digitálním modelem terénu a terénním šetřením.

Pro stavby typu VTE (dynamický charakter) jsou na základě zahraničních a tuzemských zkušeností předpokládány zóny viditelnosti. Zóny viditelnosti jsou vztaženy vždy k jedné větrné elektrárně. U více elektráren je nutné uvažovat se zvětšením dosahu viditelnosti.

Principem hodnocení je také preference kumulace negativních dominant typu větrných elektráren v územích esteticky méně hodnotných a takto přispívat k zachování stávajících hodnot v krajinářsky hodnotných územích.

Existující negativní dominanty či jevy může snižovat estetické hodnoty krajiny v okruhu silné viditelnosti dominanty, narušovat či degradovat harmonické měřítko a vztahy. Tím může dojít k situaci, kdy VTE nemůže výrazně zasáhnout do pozitivních znaků a hodnot krajinného rázu, protože ty jsou již degradovány či setřeny.

Pro analýzu viditelnosti jsou důležitá tzv. kritická místa pohledu, tj. místa odkud se uplatňuje nejvíce staveb v krajině scéně.

Tabulka 1: Zóny viditelnosti VTE (Sklenička et Vorel, 2009)

Zóna	Poloměr okruhu viditelnosti	Charakteristika zóny
Silná viditelnost	0–3 km	Prostor, kdy stavba bude velmi dobře viditelná a rozlišitelná od ostatních prvků krajiny
Zřetelná viditelnost	3-6 km	Okruh bezprostředního působení stavby, okruh potenciální dobré viditelnosti stavby, stavba se uplatňuje v krajině obrazu zřetelně a jednoznačně. Částečně může být potlačena, nebo její projev ovlivněn či zmírněn jinými převážně většími skladebnými prvky obrazu
Dobrá viditelnost	6-10 km	Okruh odkud se již stavba nebude tak výrazně uplatňovat v krajině obrazu, viditelná ale bude a její projev na přímém pohledu bude zmírněn jinými prvky krajinného obrazu
Slabá viditelnost	10-20 km	Okruh odkud se již stavba příliš neuplatňuje v krajině rámci a je jen stěží rozlišitelná v krajině pouhým okem, za ideální viditelnosti může být mírně nápadná

Větrné elektrárny jsou v současné době povolovány jako stavby dočasné, které mají být po vypršení doby životnosti demontovány, včetně betonových základů až do úrovně 50 cm pod povrch terénu.

TERMINOLOGIE

V textu může být pracováno s následujícími charakterizovanými pojmy (Vorel a kol.):

estetická hodnota krajiny je vyjádřením přírodních a kulturních hodnot, harmonického měřítka a vztahů v krajině; předpokladem vzniku estetické hodnoty jsou subjektivní

vlastnosti pozorovatele, objektivní okolnosti pozorování a objektivní vlastnosti krajiny (skladba a formy prostorů, konfigurace prvků, struktura složek);

harmonické měřítko krajiny vyjadřuje takové členění krajiny, které odpovídá harmonickému vztahu činností člověka a přírodního prostředí; z hlediska fyzických vlastností krajiny se jedná o soulad měřítka celku a měřítka jednotlivých prvků;

harmonické vztahy v krajině vyjadřují soulad činností člověka a přírodního prostředí (absence rušivých jevů), trvalou udržitelnost užívání krajiny, harmonický soulad jednotlivých prvků krajinné scény;

historická charakteristika krajinného rázu je specifickou součástí kulturní charakteristiky a spočívá v souvislostech kulturních a přírodních charakteristik oblasti či místa; historická charakteristika je klíčová pro pochopení logiky vztahů mezi přírodními vlastnostmi krajiny, jejím využíváním vzhledem k jejich trvalé (dlouhodobé) udržitelnosti; může nést stopy významných historických událostí;

kulturní charakteristika krajinného rázu je dána způsobem využívání přírodních zdrojů člověkem a stopami, které v krajině zanechal;

krajinná scéna – při pozorování z různých míst krajiny vnímáme tzv. krajinnou scénu; krajinnou scénu vnímáme staticky (např. jako pohled z významného bodu krajiny) nebo dynamicky (jako sled pohledů z různých míst trasy průchodu krajinou); krajinná scéna je nositelem estetických hodnot, tkvících v prostorovém uspořádání, v neopakovatelnosti a jedinečnosti panoramat, v harmonickém měřítku a v harmonických vztazích krajiny;

krajinná scenérie – dílčí prostory a partie krajiny vytvářejí v krajinné scéně odlišné a specifické krajinné scenerie;

krajinná složka – relativně homogenní ekologická jednotka, je souhrnem prvků uvnitř krajiny, má jednotný projev a vyznačuje se stejnou funkcí; velikostí relevantní krajinnému měřítku (Forman et Godron 1993, upraveno);

krajinný prvek je skladebnou jednotkou krajinné složky. Je buď přírodní, nebo umělý.

místo krajinného rázu – část krajiny relativně homogenní z hlediska přírodních, kulturních a historických charakteristik a výskytu estetických a přírodních hodnot, které odlišují místo krajinného rázu od jiných míst krajinného rázu. Je nejmenším hodnoceným prostorem; jedná se zpravidla o vizuálně vymezený krajinný prostor (konkávní nebo konvexní), který je pohledově spojený z většiny pozorovacích stanovišť, nebo o území typické díky své výrazné charakterové odlišnosti.

oblast krajinného rázu představuje krajinný celek s podobnou přírodní, kulturní a historickou charakteristikou odrážející se v souboru jejích typických znaků, který se výrazně liší od jiného celku ve všech charakteristikách či v některé z nich a který zahrnuje více míst krajinného rázu; je vymezena hranicí, kterou mohou být přírodní nebo umělé prvky nebo jiné rozhraní měnících se charakteristik;

přírodní hodnota je dána kvalitativními parametry zastoupených ekosystémů ve vztahu k jejich trvalé udržitelnosti, reprezentativností aktuálních znaků ve vztahu ke stanovištním podmínkám, prostorovými parametry, harmonickým charakterem interakcí mezi ekosystémy, výraznými přírodními dominantami krajiny;

přírodní charakteristika krajinného rázu zahrnuje vlastnosti krajiny určené jak trvalými přírodními podmínkami, kterými jsou především geologické, geomorfologické, klimatické a biogeografické poměry, tak aktuálním stavem ekosystémů.

znak krajinného rázu – jednotlivá část krajiny, podílející se na utváření krajinného rázu. Tyto části společně utvářejí přírodní, kulturní a historickou charakteristiku krajinného rázu.

VYMEZENÍ OBLASTI KRAJINNÉHO RÁZU

Oblastí krajinného rázu je označována ta část zemského povrchu, kde lze sledovat jednotu přírodních či kulturně-historických jevů, které mohou tvořit charakteristické znaky či rysy území. Odhalení těchto znaků pak může být vodítkem nejen pro definici oblasti krajinného rázu, ale také k možné (subjektivní) regionalizaci dle výše uvedených skupin kritérií a tedy nalezení odlišností mezi jednotlivými oblastmi krajinného rázu. Kritérii pro vymezení oblasti krajinného rázu mohou být aspekty fyzickogeografické (morfologie území, vegetační kryt či kombinace těchto a jiných složek – např. lesnatá rybníční krajina), či kulturně-historické (etnografie, historie, hospodářské zaměření, urbanizace či výskyt většího sídla a jeho spádovost aj.). Důležitý aspekt definice oblasti krajinného rázu spočívá v možnosti nalézt širší kulturně-historické souvislosti, které mohou být determinantami podoby území a jeho rázu. Území, v němž je předpokládán vliv záměru na krajinný ráz, se metodicky označuje jako dotčený krajinný prostor (viz následující kapitola). Znaky kulturně-historické charakteristiky krajinného rázu se však často více než kterékoliv jiné nepřekrývají s takto vymezeným územím, mohou mít souvislost s jevy, které nemají s posuzovaným záměrem či jeho okolím bezprostřední (fyzickou, vizuální či jinou senzuální) vazbu. Při definici oblasti krajinného rázu lze takové souvislosti zaznamenat a v hodnocení zohlednit.

V širším pojetí lze zájmové lokality přiřadit do **oblasti krajinného rázu Vidnavsko**, která je vymezena jako přirozené pokračování rozsáhlých polských rovin směrem na území ČR, které postupně k západu tvoří zvlněnou plošinu přecházející ve svahy Rychlebských hor.

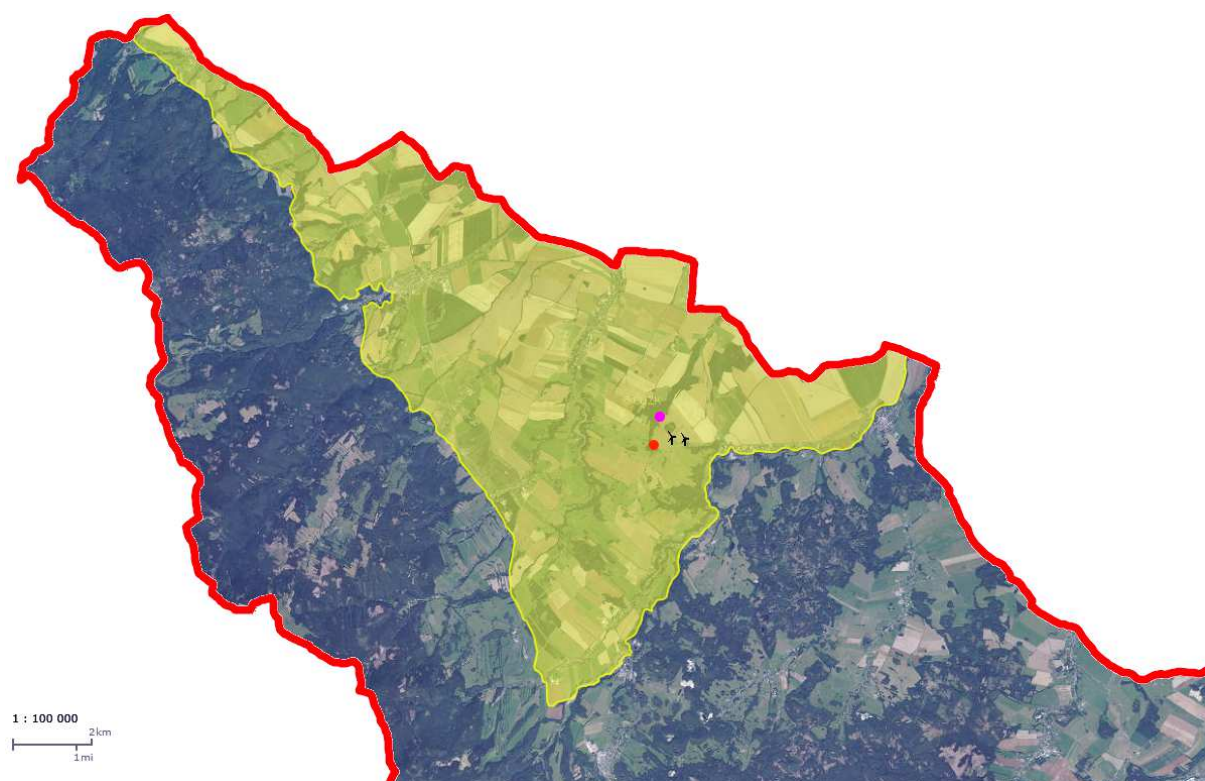
Vymezená oblast na území ČR připomíná trojúhelník, kde severní stranu tvoří státní hranice s Polskem, ale pokud by se vymezovalo nezávisle na státních hranicích, mohla by se hranice oblasti posunout až k Nyse. Jihozápadní stranu tvoří hranice s oblastí Rychlebské hory, tvořená výrazným zlomovým svahem a změnou charakteru krajiny z nížiny rovnou do hornatiny. Jihovýchodní hranice se Žulovskem přibližně kopíruje řeku Vidnavku, která pohledově odděluje zemědělsky využívanou Vidnavskou nížinu od vyššího zalesněného reliéfu Žulovské pahorkatiny.

Oblast se nachází na zejména na území geomorfologických celků Vidnavská nížina a Žulovská pahorkatina, okrajové partie na západě náleží k celku Rychlebské hory. OKR Vidnavsko tvoří výhradně miocenní usazeniny ve formě štěrků a písků a občasné výchozy dioritů a granodioritů, které formují nepočetné skalní útvary v oblasti. Ty se zde nachází výjimečně, protože celá oblast byla pokryta pevninským ledovcem a vyčnívalo nad něj pouze několik stolových hor, jako například nejvyšší vrchol oblasti, Kaní hora se 476 metry nad mořem. Jediným větším vodním tokem v oblasti je řeka Vidnavka. Pramení na úbočí Studničního vrchu, protéká Žulovou, Vidnavou a dále do Polska, kde ústí do Nyského jezera.

Oblast náleží Vidnavskému bioregionu polonské podprovincie (Culek, 1996). Výraznějším projevům této biogeografické odlišnosti brání zemědělské využití území a nízká lesnatost. Dominantou uvnitř oblasti je výše zmíněná Kaní hora a několik jí podobných menších vrcholků vystupujících z jinak ploché krajiny. U většiny z nich najdeme bývalé žulové a lignitové lomy, dnes již opuštěné a některé zatopené. Nejvýznamnějšími pohledovými dominantami jsou ale hřbety nedalekých Rychlebských hor, viditelných z každého místa Vidnavska.

Historie osídlení oblasti krajinného rázu Vidnavsko sahá již do doby kamenné, jak dokládají nálezy pazourkových nástrojů. První zmínka o Vidnavě je z roku 1291. Město bylo založeno v rámci kolonizace Jesenicka vratislavskými biskupy. Jako zajímavost lze uvést, že Vidnava byla založena rovnou jako město, na pravidelném osovém půdorysu. Jeho počátečnímu rozvoji učinily přítrž husitské války, několik požárů a následně válka třicetiletá. Po válkách o Slezsko v 18. stol. se z Vidnavy stává pohraniční město, přes které proudilo zboží z Pruska na Moravu a naopak. V 19. stol. se ve Vidnavě objevuje první průmyslový podnik, šamotka, navazující na místní těžbu kaolinu, město bylo také napojeno na železnici (Vidnava, historie města, 2013). Podobně jako v případě Javornicka se jedná o hraniční oblast, nejdříve mezi Rakouskem a Pruskem, později mezi ČSR a Německou říší, a nakonec mezi ČR a Polskem. Příhraniční poloha se významně podílela na perifernosti tohoto regionu. Ještě za II. světové války v roce 1945 byl zničen železniční most přes Vidnavku směrem do Polska a od té doby nebylo spojení obnoveno. Současná podoba krajiny byla utvořena až kolektivizací, při které vznikly ony netypicky velké lány polí sahajících až těsně k úpatí Rychlebských hor.

Obrázek 3: Oblast krajinného rázu Vidnavsko, lokalita varianty 2.01 – červenou barvou, lokalita varianty 2.02 – fialovou barvou, stávající VTE – černou barvou (Vysloužil 2013)

VYMEZENÍ KRAJINNÉHO PROSTOTU DOTČENÉHO VLIVEM NAVRHOVANÉHO ZÁMĚRU

Vliv navrhovaných záměrů na krajinný ráz je vždy omezen na určité území, kde se projevují bezprostřední fyzické vlivy záměru na danou lokalitu, nebo kde se projevují vlivy vizuální, sluchové nebo čichové. Takové území označujeme jako dotčený krajinný prostor (dále jen **DoKP**). Vymezení DoKP z hlediska vizuálního se provádí buď vizuálními bariérami (horizonty terénu, lesních porostů nebo zástavby) nebo se empiricky stanoví okruhy potencionální viditelnosti (potencionální silné viditelnosti, potencionální zřetelné viditelnost, potencionální dobré viditelnosti a potencionální slabé viditelnosti).

Viditelnost záměrů ze sídel a z volné krajiny v DoKP je proměnlivá. Kromě tvaru reliéfu závisí v sídlech na typu a orientaci uliční zástavby a ve volné krajině na existenci porostů vyšší zeleně a na vzdálenosti pozorovatele od záměrů.

Definice (potenciálně) dotčeného krajinného prostoru jako území s možným vlivem na krajinný ráz implicitně vychází z určení max. možného vizuálního (či jiného) dosahu posuzovaného záměru či jevu. Tato situace se týká posuzovaných záměrů, protože u nich existuje na vstupu vysoká míra pravděpodobnosti negativního ovlivnění krajiny. Plánované záměry výstavby VTE

Se nacházejí v zemědělsky využívané krajině s členitými pahorkatinami a plochými vrchovinami, na východě ohraničenými řekou Vidnavkou a na západě Vojtovickým potokem. Oba vodní toky protékají zastavěným územím obcí Kobylá nad Vidnavkou, Velká Kraš, Vidnava, Bernartice. Centrální část DoKP tvoří mírné zvlněná zemědělsky využívaná krajina.

Vymezené DoKP vizuálně oddělují dřevinné porosty na mezích a lesní porosty a větší členitost navazující krajiny, čímž zajišťují pohledově relativně uzavřenou krajinu.

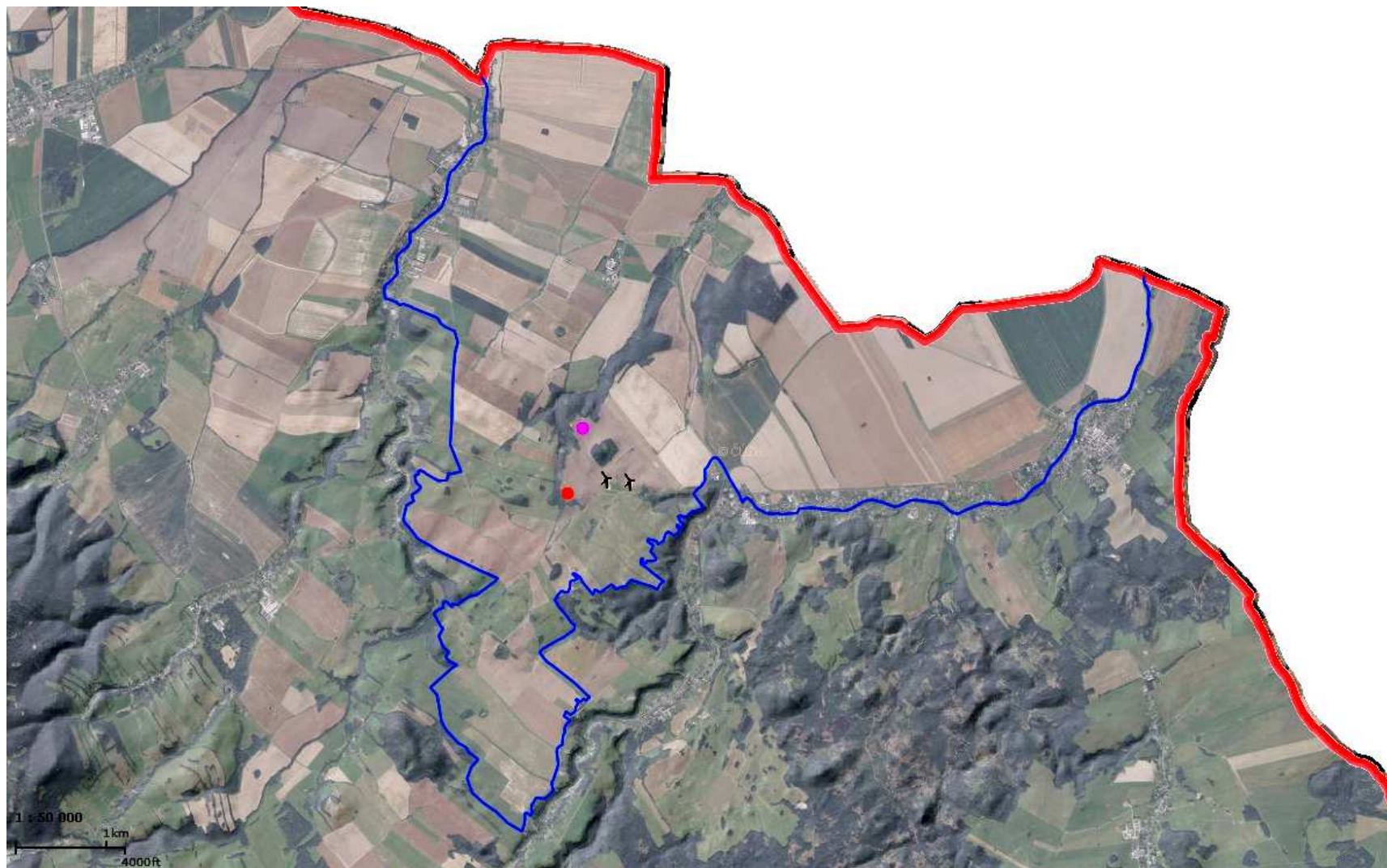
V těsné blízkosti plánovaných záměrů (západním směrem) zaznameneáme mírné zalesněné svahy, které jsou celkově ukloněné k západu a severozápadu ve směru do údolí Heřmanického potoka. Východně od míst záměrů je částečně zalesněná vyvýšenina Nad brlohem s kótou 340 m n. m a dvě stávající VTE, které celkově již DoKP ovlivňují. Ve větší vzdálenosti navazuje smíšený lesní porost nad obcí Kobylá nad Vidnavou a niva Vidnavky. Západní a východní směr nám tak zůstane pohledově polootevřený (zhruba až po kótu 361 m n.m. U Obrázku, k východu až po nezalesněné svahy kopce Svoboda 353 m).

Jižní směr můžeme také definovat jako pohledově polootevřený i přesto, že zde chybí výrazná lesní kulisa. Území je však značně členité, a proto z řady míst budou plánované VTE zůstat v pohledovém stínu.

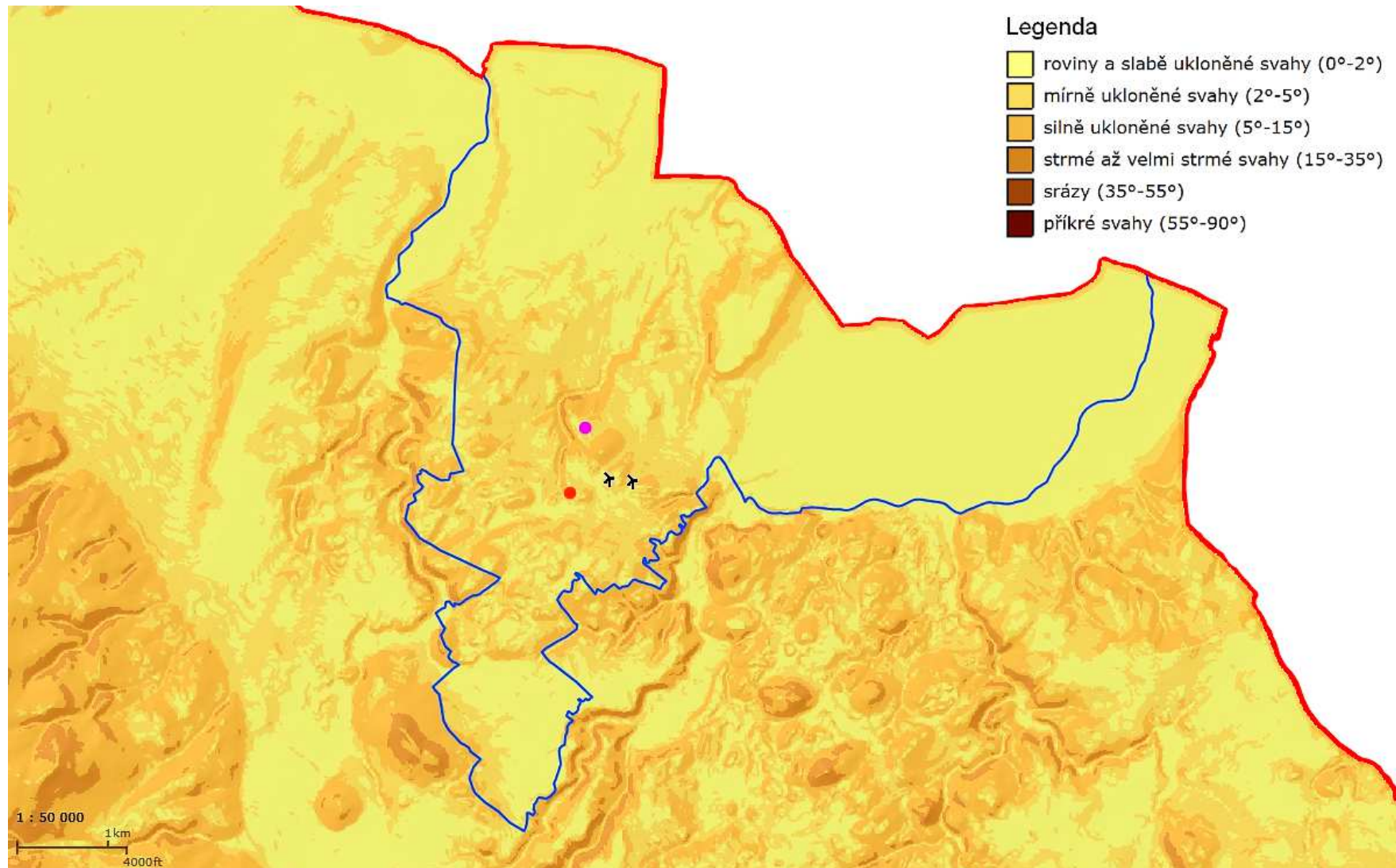
Pohledově otevřený s plošně největším vizuálním účinkem plánovaných záměrů budou severovýchodní a severozápadní směry, které tvoří plochý reliéf, ale i zde se vzrůstající vzdáleností budou projevy záměrů významně slábnout, stanou se pohledově méně významnou součástí krajinné scény, mnohdy zřetelnou pouze za vhodných klimatických podmínek a z poměrně malého množství míst.

Na podkladu leteckého snímku je patrný DoKP, který představuje potenciální rozsah území, v němž lze uvažovat výraznější vizuální uplatnění hodnoceného záměru (Obrázek 4-6).

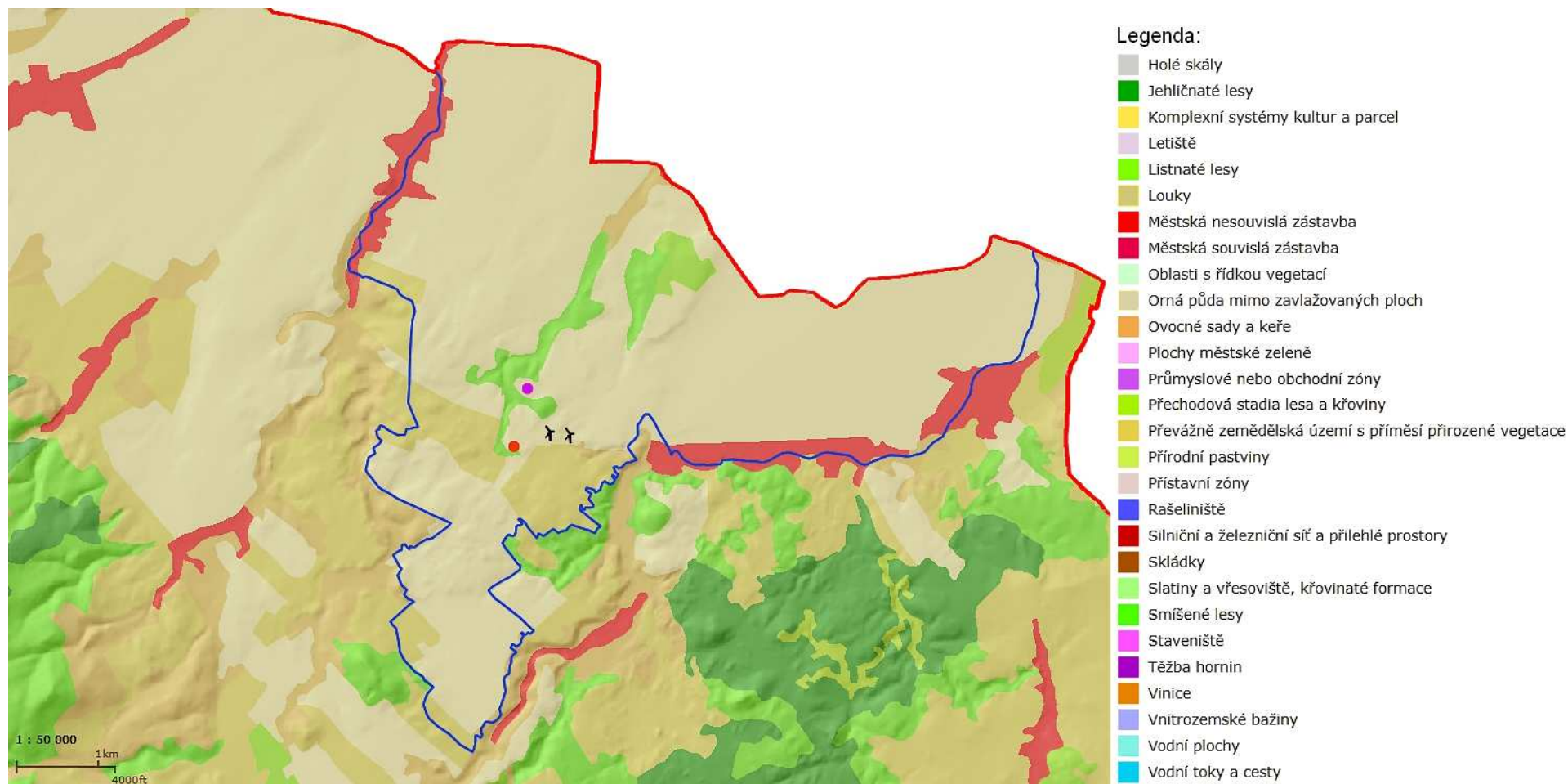
Obrázek 4: Vymezený DoKP na podkladu ortofotomapy (lokalita varianty 2.01 – červenou barvou, lokalita varianty 2.02 – fialovou barvou, stávající VTE – černou barvou, vymezený DoKP – modrou barvou), mapový podklad: © ČÚZK

Obrázek 5: Sklonitost ve vymezeném DoKP, lokalita varianty 2.01 – červenou barvou, lokalita varianty 2.02 – fialovou barvou, stávající VTE – černou barvou, vymezený DoKP – modrou barvou (mapový podklad: © AOPK ČR)

Obrázek 6: Zákres dotčeného krajinného pokryvu na podkladu stínovaného reliéfu v DoKP, lokalita varianty 2.01 – červenou barvou, lokalita varianty 2.02 – fialovou barvou, stávající VTE – černou barvou, vymezený DoKP – modrou barvou (mapový podklad: © AOPK ČR)

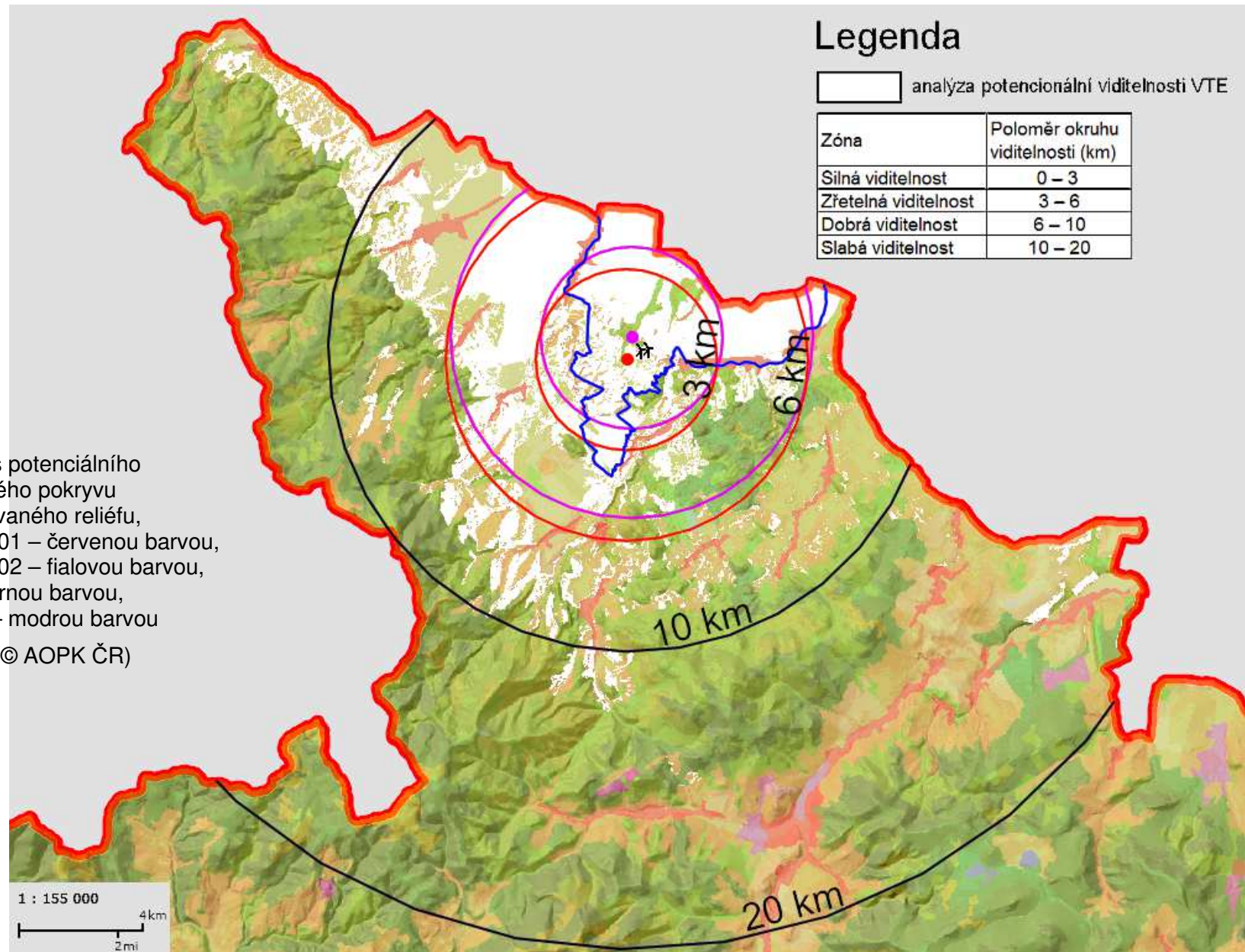

Při empirickém stanovení okruhu viditelnosti (potencionální silné až zřetelné viditelnosti 0–6 km, potencionální dobré viditelnosti 6–10 km a potencionální slabé viditelnosti 10–20 km), obrázek 6, je pravděpodobné, že vzhledem k výšce navrhovaných záměrů (125 m tubus, 180 m celková výška i s listy rotoru) budou v okruhu silné až zřetelné viditelnosti budou patrné prakticky na všech bezlesích, příkloněných svazích (samozřejmě včetně Rychlebských hor), zejména pak na východě až severu (Velká Kraš, Vidnava, H. Heřmanice, Bernartice, polská příhraniční sídla), o něco méně na západě až severozápadě (Vlčice, Uhelná, H. Fořt, Javorník), rovněž však i v okolí nad údolím Vidnávky na jihozápadě (Tomíkovice, Skorošice, Žulová).

Pro vnímání dálkových kulis je však významné, jak je potenciál vizuálního uplatnění průhledný. Jako zcela neprůhledné budou nejen uzavřené lesní celky se zapojeným porostem stromů, ale i části otevřené plochy, které jsou vzhledem k polohové expozici plánovaných VTE v jejich pohledovém stínu. Se vzrůstající vzdáleností se vliv záměru bude také výrazně snižovat a VTE již nebudou představovat dominantní prvek, budou viditelné východním, severním až západním směrem. Vzhledem k optickým bariérám v podobě zvlněného reliéfu a vzrostlé zeleně budou mnohdy zřetelné pouze za vhodných klimatických podmínek a z poměrně malého množství míst.

Pro možnost objektivnějšího zhodnocení budoucího vnímání navrhovaných záměrů v krajině je vhodné v dalších stupních projektových dokumentací provést vizualizace záměrů z vytipovaných míst. Podkladem pro vymezení míst pro provedení vizualizací by měla být analýza viditelnosti. Místa pro provedení vizualizací by měla být vybrána na základě několika požadavků pro objektivizaci posouzení a to:

- zahrnutí okruhů potencionální silné, zřetelné a dobré viditelnosti
- výhled z turisticky atraktivního místa (turistické stezky, rozcestí turistických tras, cyklotrasy, místa rozhledů)
- výhled z frekventovaného místa – okraj obce, silnice, poutní místo, turistická trasa.

Obrázek 7: Zákres potenciálního dotčeného krajinného pokryvu na podkladu stínovaného reliéfu, lokalita varianty 2.01 – červenou barvou, lokalita varianty 2.02 – fialovou barvou, stávající VTE – černou barvou, vymezený DoKP – modrou barvou (mapový podklad: © AOPK ČR)

IDENTIFIKACE ZNAKŮ A HODNOT KRAJINNÉHO RÁZU V DOKP

OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY

PAMÁTNÉ STROMY A JEJICH OCHRANNÁ PÁSMA

Podle § 46, odst. 1 ZOPK lze mimořádně významné stromy, jejich skupiny a stromořadí vyhlásit rozhodnutím orgánu ochrany přírody za památné stromy. V DoKP záměru není vyhlášený památný strom.

Nejbližší památný strom se nachází v obci Velká Kraš, v nivě řeky Vidnavky u polní cesty na louce za čp. 112 - **Paukův jilm** (kód dle ÚSOP 105579), obvod kmene 658 cm, výška 23 m a stáří cca 300 let. Jedná se o esteticky hodnotnou solitéru (veterán), v celkovém habitu jen nepatrně narušenou (redukce spodní části koruny, jednostranný řez větví v blízkosti elektrického vedení), velikostně plně vyvinutá, mohutný svalcovitý kmen obrůstá výmladky, ve spodní části centrální dutina, která probíhá do výšky asi 5 m a je větraná několika otvory na místě odstraněných větví 3-5 m nad zemí. Zbytková stěna obvodového dřeva je nejméně 12 cm. Památný strom má vyhlášené ochranné pásmo – kruh o poloměru 20 m

ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ

Podle § 14, odst. 1 ZOPK lze území přírodovědecky či esteticky velmi významná nebo jedinečná vyhlásit za zvláště chráněná území (dále jen ZCHÚ); přitom se stanoví podmínky jejich ochrany.

Posuzovaný DoKP zasahuje do **ochranného pásma** přírodní památky (dále jen **PP**) **Skalka pod Kaní horou** (kód ÚSOP 1089). Předmětem ochrany je geomorfologicky významné území, nejtypičtější nepravidelně vyvinutá izolovaná žulová skála na území žulovského plutonu. PP nemá vyhlášené ochranné pásmo, do ochranného pásma patří pozemky nacházející se ve vzdálenosti do 50 m od hranice ZCHÚ ve smyslu § 37 ZOPK.

V těsné blízkosti DoKP zájmového území se nachází vyhlášené **ochranné pásmo** (40,8428 ha) přírodní rezervace (dále jen **PR**) **Vidnavské mokřiny** (kód ÚSOP 1815). Důvodem ochrany jsou rašelinné a mokřadní louky planárního stupně s ohroženými společenstvy vysokých ostřic svazu *Caricion rostratae* a s fragmenty ohrožených společenstev asociace *Phragmito-Caricetum lasiocarpae* a dále zvláště chráněné a ohrožené druhy rostlin a živočichů, jmenovitě především modrásek bahenní (*Maculinea nausithous*).

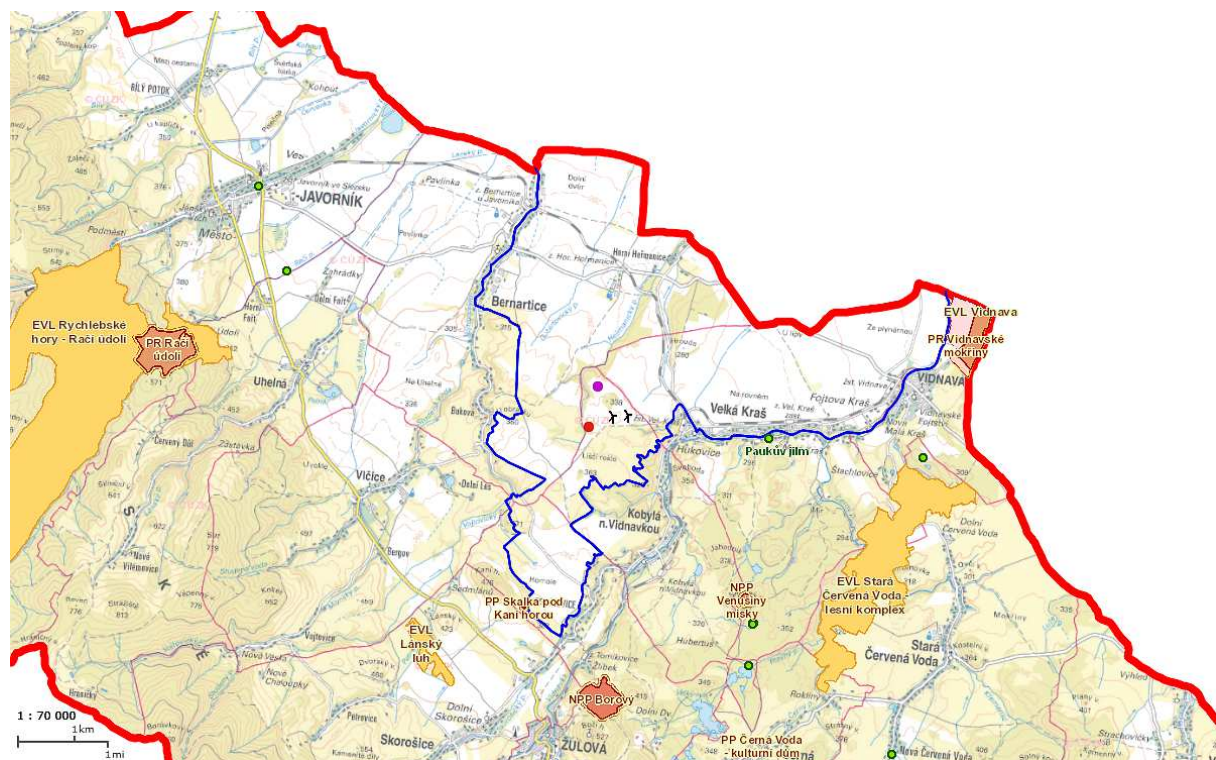
ÚZEMÍ SOUSTAVY NATURA 2000

Podle § 3 odst. 1 písm. r) ZOPK je Natura 2000 celistvá evropská soustava území se stanoveným stupněm ochrany, která umožňuje zachovat typy evropských stanovišť a stanoviště evropsky významných druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit.

Na území České republiky je Natura 2000 tvořena vymezenými ptačími oblastmi (dále jen PO) a vyhlášenými evropsky významnými lokalitami (dále jen EVL).

V území DoKP se nenacházejí EVL soustavy Natura 2000.

Obrázek 8: Mapa ochrany přírody (VZCHÚ, MZCHÚ, Natura) v DoKP, lokalita varianty 2.01 – červenou barvou, lokalita varianty 2.02 – fialovou barvou, stávající VTE – černou barvou, vymezený DoKP – modrou barvou (mapový podklad: © AOPK ČR)

LEGENDA:

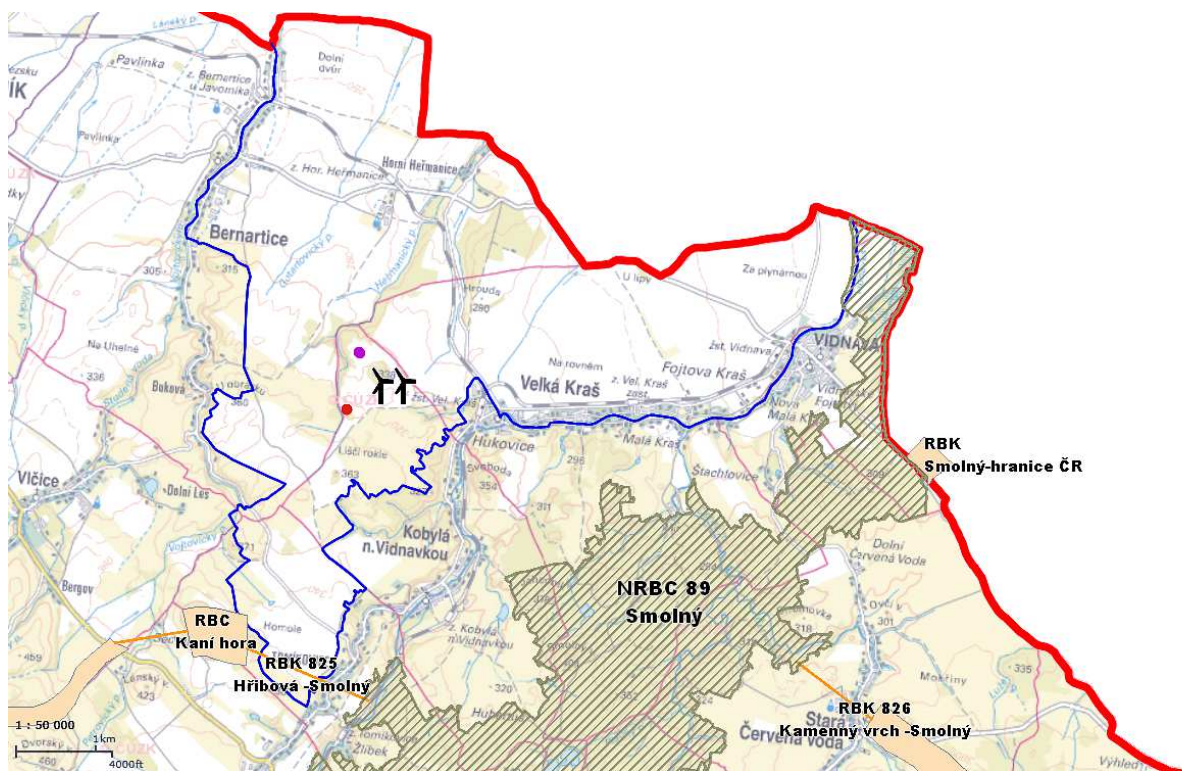
NATURA 2000 - evropsky významná lokalita	ochranná pásma vyhlášená
NATURA 2000 - ptačí oblast	ochranná pásma ze zákona
národní přírodní rezervace (NPR)	Památné stromy s určenou polohou jedinců
národní přírodní památky (NPP)	Památné stromy bez určení polohy jedinců - linie
přírodní rezervace (PR)	Památné stromy bez určení polohy jedinců - polygony
přírodní památky (PP)	

SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY KRAJINY

Podle § 3, odst. 1, písm. a) ZOPK je územní systém ekologické stability krajiny vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Rozlišuje se místní, regionální a nadregionální systém ekologické stability krajiny (dále jen ÚSES).

V DoKP záměrů se nacházejí zejména lokální biocentra LBC, které jsou propojeny trasami lokálních biokoridorů LBK. Lokální skladební prvky ÚSES reprezentují zejména stanoviště potenciálních přirozených společenstev. Nadregionální úroveň prvků ÚSES zasahuje do DoKP při severovýchodním okraji částí nadregionálního biocentra NRBC 89 Smolný (kód ÚSOP 89). V jižní části DoKP je vymezená osa regionálního biokoridoru RBK 825 Hřibová-Smolný, která propojuje NRBC Smolný a regionální biocentrum RBC Kaní hora.

Obrázek 9: Mapa vymezených prvků ÚSES v DoKP, lokalita varianty 2.01 – červenou barvou, lokalita varianty 2.02 – fialovou barvou, stávající VTE – černou barvou, vymezený DoKP – modrou barvou (mapový podklad: © AOPK ČR)

VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY A PŘÍRODNÍ PARKY

Podle § 3, odst. 1, písm. b) ZOPK je významný krajinný prvek jako ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy. Dále jsou jimi jiné části krajiny, které zaregistruje podle § 6 orgán ochrany přírody jako

významný krajinný prvek, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. Mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků. Zvláště chráněná část přírody je z této definice vyňata.

Převážnou část DoKP je nutno považovat za VKP ze zákona. V této části krajiny se stýkají lesní prvky s prvky vodních toků (les, vodní toky).

Podle § 12, odst. 3 ZOPK může orgán ochrany přírody k ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami, zřídit obecně závazným právním předpisem přírodní park a stanovit omezení takového využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.

DoKP není součástí přírodního parku.

PŘÍRODNÍ POMĚRY

Na základě geomorfologického členění ČSR, náleží DoKP do Krkonošsko-jesenického podhůří, do dvou celků Žulovská pahorkatina (okrsek Tomíkovická pahorkatina) a Vidnavská nížina (Demek 1987), viz tabulka geomorfologického členění.

Tabulka 2: Přehled geomorfologických jednotek (Demek 1987)

Geomorfologické jednotky		Číselný a abecední index	DoKP
Vyšší geomorfologické jednotky	Provincie		Česká vysočina
	Soustava (subprovincie)	IV	Krkonošsko-jesenická
	Podsoustava (oblast)	IVB	Krkonošsko-jesenické podhůří
	Celek	IVD -2	Žulovská pahorkatina
		IVD -1	Vidnavská nížina
Nižší geomorfologické jednotky	Okrsek	IVD -2-1	Tomíkovická pahorkatina

Tomíkovická pahorkatina představuje plochou pahorkatinu z intruzivních hornin žulovského masívu a jeho pláště, na okrajích s kvartérními sedimenty. Erozně enundační reliéf tvoří plošiny říčních teras z ústupové fáze sálského zalednění, které jsou prořezané úzkými mladopleistocenními údolími. Patrné jsou také stopy glaciální modelace, oblíky, eratika, ostrovní hory, tvary zvětrávání žuly. Nejvyšším bodem je Kaní hora (467 m) a významným bodem je Lánský vrch (433 m).

Vidnavská nížina představuje plochou pahorkatinu složenou z třetihorních usazenin, která byla v pleistocénu zaledněna pevninským ledovcem. Ve Vidnavské nížině jsou patrné rozsáhlé náplavové kužely vodních toků stékajících z Rychlebských hor.

Pedologická charakteristika byla zpracována pomocí půdní mapy 04–44 Javorník, 14–22 Jeseník, měřítko 1:50 000.

V centrální části DoKP jsou na svahovinách typické kambizemě. V plošším reliéfu tvořeném pouze glaciálními a fluviglaciálními sedimenty, místy s pokryvy sprašových hlín jsou vyvinuty souvislé rozsáhlé plochy primárních pseudoglejů. Na náplavových kuzelech jsou na hrubším materiálu podél toků zastoupeny typické fluvizemě a v nižších částech glejové fluvizemě.

Tabulka 3: Systematický přehled půd v DoKP

Skupina půd	Půdní typ	Subtyp	Substrát
KAMBISOLY	kambizem (KA)	kyselá (a)	svahoviny kyselých žul a blízkých hornin lehké (17)
			svahoviny sedimentárních hornin (29)
		oglejená (g)	svahoviny sedimentárních hornin střední (30)
STAGNOSOLY	pseudoglej (PG)	modální (m)	polygenetické hlíny, glaciální uloženiny (07)
FLUVISOLY	fluvizem (FL)	modální (m)	nivní sedimenty bezkarbonátové (14)
		glejová (q)	

KAMBIZEM (KA) – půdy se stratigrafií O–Ah nebo Ap–Bv–IIC, s kambickým hnědým (braunifikovaným) horizontem, vyvinutém převážně v hlavním souvrství svahovin magmatických, metamorfických a sedimentárních hornin, ale i jim odpovídajících souvrstvích, např. v nepevných lehčích až středně těžkých sedimentech. I výrazněji vyvinuté pedy v kambickém horizontu postrádají jílové povlaky – argilany.

Půdy se vytvářejí hlavně ve svažitéch podmínkách pahorkatin, vrchovin a hornatin, v menší míře (sympé substráty) v rovinném reliéfu. Vznik těchto půd z tak pestrého spektra substrátů podmiňuje jejich velkou rozmanitost z hlediska trofismu, zrnitosti a skeletovitosti, při uplatnění více či méně výrazného profilového zvrstvení zrnitosti, skeletovitosti, jakož i chemických (biogenní prvky, stopové potenciálně rizikové prvky) a fyzikálních vlastností (ulehlost bazálního souvrství, ovlivňující laterální pohyb vody v krajině). V hlavním souvrství dochází obecně k posunu zrnitostního složení do střední kategorie v relaci k bazálnímu souvrství, k čemuž přispívá i jejich obohacení prachem.

Půdy se dále vyskytují v širokém rozmezí klimatických a vegetačních podmínek, v klimatických regionech B 2-8, Ko 2-8, Ku 3-6.2-4(5) a vegetačních stupních 6 u eubazických a mesobazických kambizemí a B 8-10, Ko 4-9, Ku 6-8.5-7 a vegetačních stupních 6-7. Vyznačují se mesickým až frigidním teplotním a udičným až perudičným hydrickým režimem. Výskyt půd v takto širokém rozmezí klimatických a vegetačních podmínek určuje difference v akumulaci humusu a jeho kvalitě, ve vyluhování půdního profilu, zvětrávání, braunifikaci, v interakci s vlastnostmi substrátů.

Podle specifických substrátových, klimatických a vegetačních podmínek nalézáme u kambizemí veškeré formy nadložního humusu. Vedle běžného horizontu Ah je možný vznik melanického, umbrického i andického humusového horizontu, určujícího variety až subtypy kambizemí. Směrem k chladnějším a humidnějším oblastem narůstá obsah humusu v ornicích (1–6 %) i v horizontech Bv (0,4 až nad 1,0 %). Spolu s tím se při narůstání acidifikace snižuje poměr HK: FK, zvyšuje podíl slaběji vázaných HK a volných agresivních FK, migrujících do horizontu Bv a zvyšuje se barevný kvocient Q4/6 jako indikátor slabé kondenzace humusových látek. Obsah a kvalita humusu stoupá od nejlehčích k těžším půdám a půdám z eutrofních substrátů.

Široká škála substrátů a klimatických podmínek se odráží v nasycenosti sorpčního komplexu. Podle nasycenosti VMv horizontu Bv můžeme půdy zařadit k eu- (VM > 60 %), meso- (60–35 %) až oligobazickému (<35 %) stadiu. V diagnostice těchto stadií nám pomáhá nasycenost sorpčního komplexu výměnným hliníkem. Acidifikace se odráží i v nárůstu amorfního Feo a na pH závislé KVK.

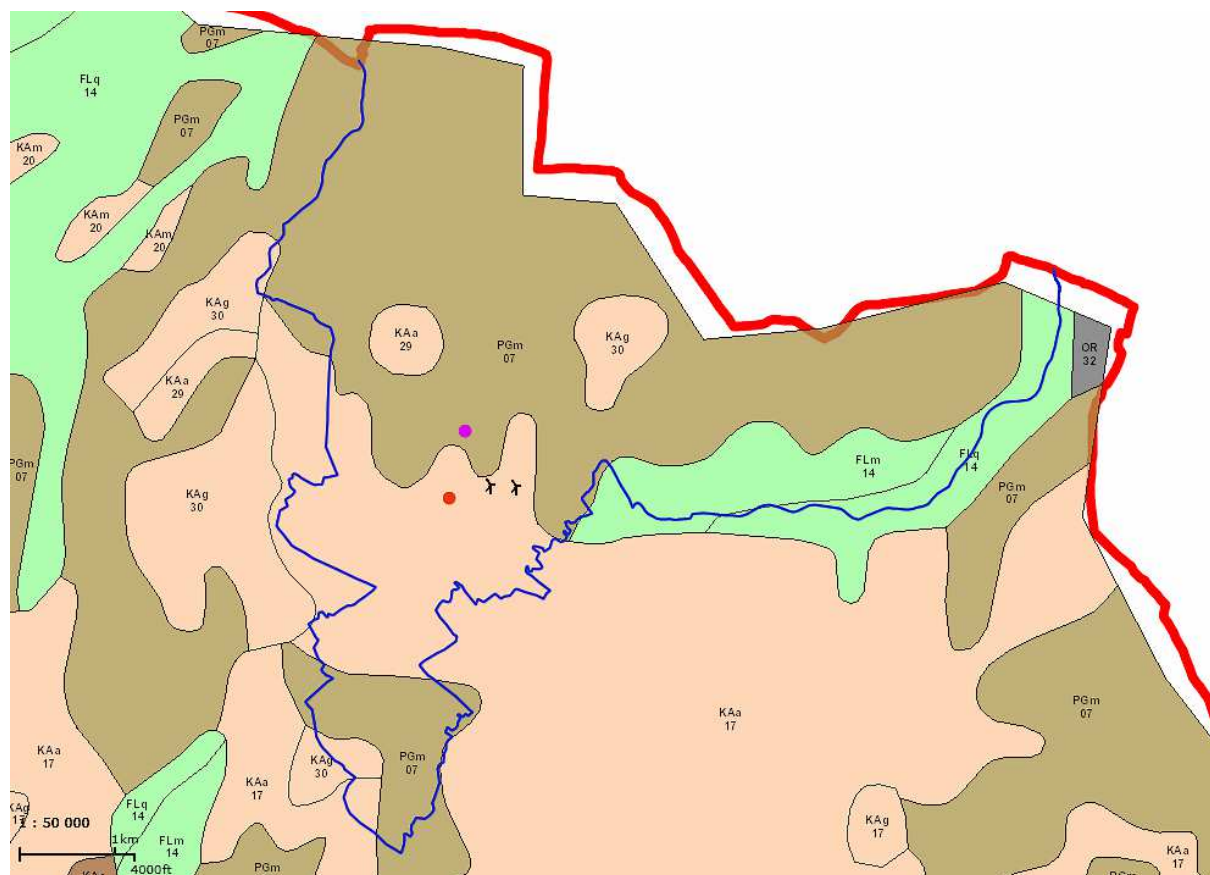
PSEUDOGLEJ (PG) – Půdy se stratigrafií O–Ahn či Ap–En–Bmt–BCg–C nebo O–Ahn či Ap–Bm–Bcg–C. Jsou charakterizovány výskytem výrazného mramorovaného, redoximorfního diagnostického horizontu. U půd vyvinutých z luvizemí nalézáme nad ním vybělený horizont s velkým výskytem výrazných nodulárních novotvarů. V tomto případě vznikl mramorovaný horizont transformací luvického horizontu a je proto označen Bmt. U ostatních půd vznikl mramorovaný horizont transformací kambického braunifikovaného horizontu nebo pelického kambického horizontu; v posledním případě jej označujeme Bmp. Nodulární novotvary nacházíme obecně blízko povrchu půdy (Ahn). Mizí při laterálním vyluhování, které může přeměnit En na Ew.

Humusovou formou je nejčastěji moder – hydromoder, humusový horizont a ornice mají zvýšený obsah humusu ve srovnání s okolními anhydromorfními půdami. V ornících se obsah humusu pohybuje v rozmezí 2,5 – 3,5 %. Pseudogleje jsou půdami eubazickými (VM nad 60 %) až mesobazickými (VM 35-60 % v hor. Bm), se zvýšeným zastoupením amorfního Feo.

Pseudogleje se vytvářejí buď z pedogenně (z luvizemí) či litogenně zvrstvených event. nepropustných (pelické, písčitojílovité) substrátů. Nalézáme je v rovinatých částech reliéfu humidnějších oblastí – v klimatických regionech B 6-9, Ko 3-7, Ku 4-7.(3)4-5, ve výškovém stupni 4-7. Jsou to půdy s udickým – periodicky akvickým vodním režimem.

FLUVIZEM (FL) – půdy se stratigrafií O–Ah nebo Ap–M–C, charakterizované pouze fluvickými znaky (vrstevnatost, nepravidelné rozložení organických látek s obsahem >0,5 % v celém profilu). Tvorba kambického horizontu je obtížně prokazatelná, v profilu lze nalézt i novotvary podobné argilanům, které vznikají při vsakování vody při záplavě. Půdy se vytvářejí v nivách řek a potoků z povodňových sedimentů.

Obrázek 10: Pedologická charakteristika dle půdních map 04–44 Javorník, 14–22 Jeseník v DoKP (lokalita varianty 2.01 – červenou barvou, lokalita varianty 2.02 – fialovou barvou, stávající VTE – černou barvou, vymezený DoKP – modrou barvou)

DoKP náleží do povodí Odry, do hydrologického povodí 2. řádu – Lužická Nisa a povodí polských přítoků Odry v ČR (ČHP 2–04) a do hydrologického povodí 3. řádu – Pravostranné přítoky Kladské Nisy v Jeseníku Orlice (ČHP 2–04–04).

Vodními toky 4. hydrologického řádu jsou Vidnavka (Widnawka), ČHP 2–04–04–0570, IDVT 10100206; Hukovický odpad (Przedpolna) ČHP 2–04–04–0620, IDVT 10111037, Heřmanický

potok (ČHP 2–04–04–0320), IDVT 10102725; Gothartovický potok (ČHP 2–04–04–0300, IDVT 10104109); Vojtovický potok (ČHP 2–04–04–0260, IDVT 10100371) a jejich přítoky.

Oblast zájmového území leží v pásu středoevropského atlanticko-kontinentálního podnebí mírného pásu. Pro tento pás je charakteristické mírně oceánicky laděné klima s přechodem do mírné kontinentality, tzn. mírné léto, na srážky poměrně bohaté, mírná zima, s poměrně krátkým obdobím mrazu.

Dle klimatické regionalizace (Quitt 1971) leží větší část DoKP v mírně teplé klimatické oblasti MT9, pouze v jižní části zasahuje do mírně teplé klimatické oblasti MT7, viz. tabulka.

Tabulka 4: Charakteristika klimatické oblasti MT7 (Quitt 1971)

Charakteristika klimatické oblasti	MT9	MT7
Počet letních dnů	40–50	30–40
Počet dnů s průměrnou teplotou 10° a více	140–160	140–160
Počet mrazových dnů	110–130	110–130
Počet ledových dnů	30–40	40–50
Průměrná teplota v lednu (ve °C)	-3 až -4	-2 až -3
Průměrná teplota v červenci	17–18	16–17
Průměrná teplota v dubnu	6–7	6–7
Průměrná teplota v říjnu	7–8	7–8
Průměrný počet dnů se srážkami 1 mm a více	100–120	100–120
Srážkový úhrn ve vegetačním období (mm)	400–450	400–450
Srážkový úhrn v zimním období (mm)	250–300	250–300
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	60–80	60–80
Počet zatažených dnů	120–150	120–150
Počet jasných dnů	40–50	40–50

Podle biogeografického členění České republiky (Culek et al. 2005) je území zastoupeno bioregionem 2.1 Vidnavským, biochorami – 3Nk Užší kamenité nivy 3. v. s., 3Ro Vlhké plošiny na kyselých horninách 3. v. s., 3BN Erované plošiny na zahliněných píscích 3. v. s., 3Nh Užší hlinité nivy 3. v. s., 3PR Pahorkatiny na kyselých plutonitech 3. v. s., 4PR Pahorkatiny na kyselých plutonitech 4. v. s.

Vidnavský bioregion se nachází v západní části Slezska na území ČR, převážná část bioregionu pravděpodobně leží v Polsku. Plocha bioregionu v České republice je 224 km². Bioregion zabírá podhorský okraj nížiny; je tvořen ledovcovými sedimenty s podmáčenými sníženinami a žulovými ostrovními horami. Hranice bioregionu jsou velmi výrazné a jsou dány podstatně plošším, nižším reliéfem a charakteristickou biotou.

Kontaktní bioregion je Jesenický (1.70), který se odlišuje především přítomností různých typů bučin (kvantitativně) a absencí dubohabřin. Ve Vidnavském bioregionu jsou odlišná i společenstva na humolitech, které reprezentují nížinná přechodová rašeliniště, na rozdíl od

horských vrchovišť Jeseníků. Podobnou flóru a vegetaci najdeme v bioregionu Opavském (2.2), který se odlišuje především zastoupením extrémnějších polonských typů vegetace, jakou jsou dubohabřiny s *Trientalis europaea*, výskytem náročnějších termofilních druhů – *Peucedanum cervaria*, *Thesium linophyllum* a přesahem druhů karpatských, např. *Hacquetia epipactis* a *Tithymalus amygdaloides*. Na rozdíl od Slezských nížin se zde vyskytuje celá řada splavených oreofytů, avšak kontrasty vůči severněji položeným oblastem bude nutné upřesnit. Současný stav krajiny a ochrana přírody Osídlení pochází pravděpodobně z počátku historické doby. Území je dnes pouze částečně zalesněné, avšak v lesích převažují kultury stanovištně nepůvodních dřevin (smrk, borovice). Podstatná část plochy bioregionu byla v minulosti odlesněna a přeměněna na pole, zčásti i na louky nebo pastviny. Vlhké louky jsou dnes velmi často poškozeny melioracemi.

Velká odlehlost bioregionu pravděpodobně způsobila, že v něm dosud nebylo vyhlášeno mnoho chráněných území. Jsou to pouze NPP Venušinyisky, NPP Borový, PR Vidnavské mokřiny, PP Píšťala, PP Červená voda-kulturní dům, PP Písečný mokřad, PP Zlaté jezero, PP Skalka pod Kaní horou a v jihovýchodní části zasahují do Vidnavského bioregionu CHKO Jeseníky.

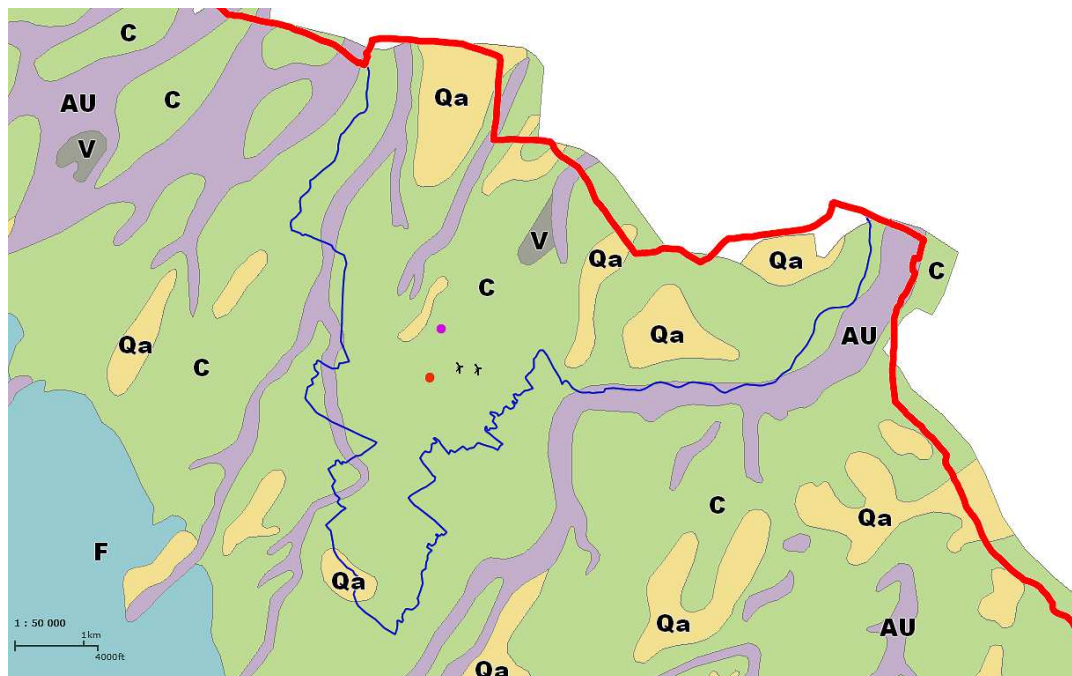
VEGETAČNÍ A FLORISTICKÉ POMĚRY

Regionálně fytogeografické členění ČSR (Skalický 1988) zařazuje vymezenou oblast do fytogeografické oblasti mezofytika (Mesophyticum), obvodu Českomoravského mezofytika (Mesophyticum Massivi bohemicum), fytogeografického okresu Slezská pahorkatina, podokresu Vidnavsko-osoblažská pahorkatina (74a).

Geobotanická rekonstrukční mapa (Mikyška 1968) uvádí v území společenstvo dubohabrových hájů (C) svazu *Carpinion betuli*, společenstvo acidofilních doubrav (Qa), svazu *Quercion robori-petraeae*, společenstvo luhů a olšin (AU) svazu *Alno padion*, *Alnetea glutinosae*, *Salicetea purpureae* a společenstvo vrchovišť a přechodových rašelinišť (V) svazu *Oxycocco-Sphagnetum*, *Scheuchzerietalia*, *Caricetalia fuscae* (Obrázek 10).

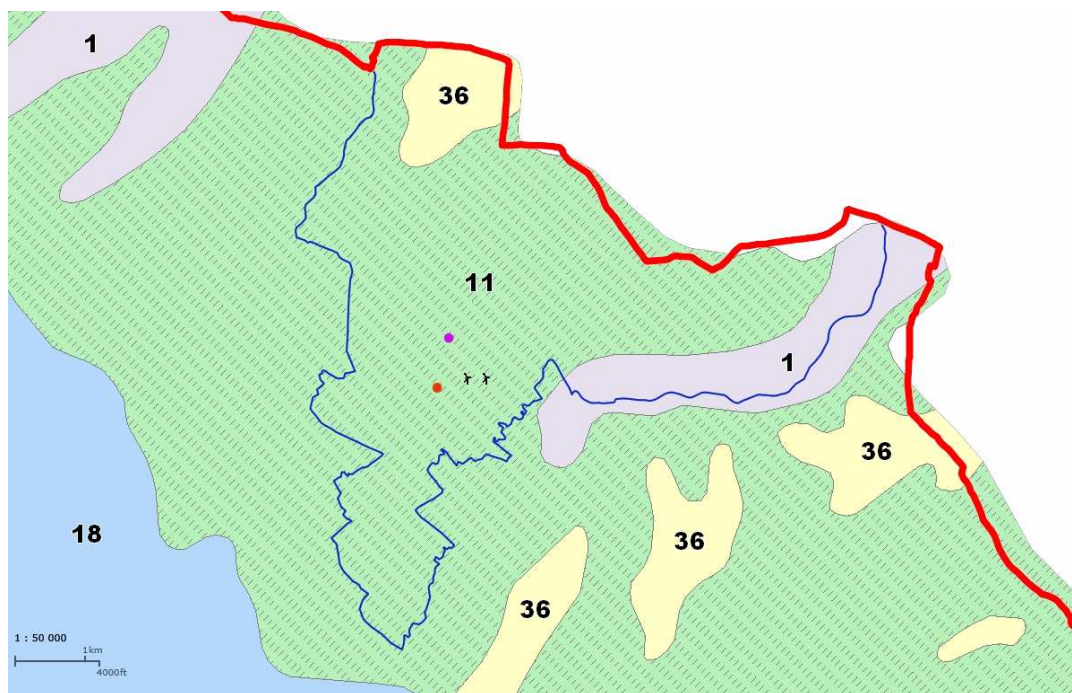
Na základě mapy potenciální přirozené vegetace (Neuhäuslová et al. 1997) je území vymezeno zejména asociací 11 *Tilio-Carpinetum* (lipová dubohabřina), okrajově asociacemi 36 *Luzulo albidae-Quercetum petraeae*, *Abieti-Quercetum* (biková/nebo jedlová doubrava) a 1 *Pruno-Fraxinetum* (střemchová jasenina), místy v komplexu se svazem *Alnion glutinosae* (mokřadními olšinami), obrázek 11.

Obrázek 10: Geobotanická rekonstrukční mapa (lokalita varianty 2.01 – červenou barvou, lokalita varianty 2.02 – fialovou barvou, stávající VTE – černou barvou, vymezený DoKP – modrou barvou), © Mikyška 1968

Legenda: C – Dubo-habrové háje, Qa – Acidofilní doubravy, AU – Luhy a olšiny, V – Vrchoviště a přechodová rašeliniště, F – Květnaté bučiny

Obrázek 11: Mapa potenciální přirozené vegetace (lokalita varianty 2.01 – červenou barvou, lokalita varianty 2.02 – fialovou barvou, stávající VTE – černou barvou, vymezený DoKP – modrou barvou), © Neuhäuslová et al. 1997

Legenda: 11 – lipová dubohabřina, 36 – biková/nebo jedlová doubrava, 1 – střemchová jasanina, místy v komplexu s mokřadními olšinami, 18 – bučina s kyčelnicí devítilistou

KULTURNĚ-HISTORICKÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ A JEJÍ ZNAKY

Kulturní a historická charakteristika DoKP odráží přítomnost člověka v krajině. Člověk vždy vyvíjel snahu o zvelebení svého okolí, zdokonalení svých životních podmínek či rozvoj svůj vlastní (společenský). Pohnutky, jež ho k tomu vedly, byly mnohdy ryze utilitární, avšak často prospěšné i do dalších věků. Odrazy lidské činnosti jsou v krajině tedy častokrát přítomny dodnes a dále přetrvávají, jiné se naopak vytrácejí. Podobně jako v případě fyzickogeografických poměrů, které vytvářejí provázaný komplex přírodních podmínek, tak i jednotlivé doklady přítomnosti člověka v krajině nevystupují nezávisle, nýbrž jsou těsně provázány. Tyto souvislosti přesahují dalece horizont lidského života a určitě také fyzický prostor, jemuž se věnuje tato studie.

Historie osídlení DoKP sahá do doby kamenné, jak dokládají nálezy pazourkových nástrojů. Oblast byla po dlouhá století takřka neobydlená. Nehostinná, klimaticky drsnější podhorská oblast nebyla totiž příliš lákavá pro středověké zemědělce, proto prakticky až do středověku bylo území tvořeno neprostupnými pralesy, které byly odlesněny pouze v místech obchodních stezek a strážných bodů. Změna přišla až v období vrcholného středověku, kdy z popudu vratislavských biskupů došlo k budování klášterů, výstavbě obranných zeměpanských hradů a obchodních vsí na zemských stezkách v podhorských oblastech Jeseníků a Rychlebských hor.

K prvnímu osidlování docházelo především slovanskými obyvateli Slezska v okolí Vidnavy a Žulové, později bylo osídleno území Písečné a Velké Kraše. Vznikající sídelní struktura, se plně rozvinula podle potřeb trojpolního systému. Tam, kde to umožňoval reliéf, došlo k úplnému propojení jednotlivých pozemků, vznikly zde kolonizační vsi s pravými traťovými plužinami. Ustálil se tak dodnes typický sled využívání území, kdy úzká niva byla loukou, svahy zaříznutého údolí byly lesní a vyšší plošiny polní. Boční údolí byla mozaikou lesů a pastvin, sídla byla typicky situována v jejich mělkém zakončení. Lesy byly již od počátku prosvětlovány a degradovány intenzivní pastvou a těžbou, takže i v této oblasti došlo v historii vůbec k největšímu odlesnění. Vodní toky, převážně lipanového a parmového pásma, jsou od středověku přetvořeny soustavami splavů a náhonů u mlýnů, takže je jejich charakter změněn až k pásmu cejnovému.

Vlivem dlouhých válek mezi církevní a světskou mocí o získání vlády nad nově osidlovanými oblastmi, dochází ke změně obyvatelstva a začíná výrazně převažovat německá populace. Upevnění moci nastalo teprve na konci 13. století, kdy vratislavský kníže Jindřich IV. na smrtelné posteli natrvalo předal veškerá práva k nově vznikajícímu knížectví nejvyššímu představiteli diecéze. Území se stalo jejížnějš součástí nově vzniklého nízkého knížectví, v němž vratislavský biskup představoval nejvyšší správní, duchovní a ekonomickou autoritu. Vznikají osady Vidnava, Velká Kraš, Kobylá nad Vidnavkou. a počátkem 14. století vznikl důležitý

pramen pro dějiny osídlení Jesenicka, tzv. soupis desátků, do nichž patřily např. Bernartice, Kobylá nad Vidnavkou, Velká Kraš.

Za vlády Lucemburků se Slezsko na čtyři století stalo součástí zemí Koruny české. Od druhé poloviny 15 století, po ukončení husitských válek, dochází k útlumu využívání krajiny, k částečnému návratu zalesnění a následně k přechodu na nové formy využívání krajiny. Nedostatek pracovních sil vedl ke vzniku režijních velkostatků, především však velkému rozšíření chovu ovcí a ke značnému rozvoji rybníkářství. Neúnosná hygienická situace ve městech a ztráta vojenského významu hradů, vedla k výstavbě či přestavbě panských sídel na první zámky se zahradami okolo. V souvislosti s těmito změnami (ale i s výstavbou dalších účelových staveb) došlo k prvnímu velkému otevření intravilánů sídel.

Neúspěch dědičky habsburského trůnu Marie Terezie ve válce proti pruskému králi Fridrichovi II. vedl ke ztrátě většiny tohoto území. Niské knížectví bylo rozděleno na pruskou a rakouskou část a Jesenicko zůstalo v tzv. Rakouském Slezsku.

V 17. a 18. století, po období třicetileté válce, dochází k dalšímu útlumu využívání krajiny. Dochází k přímému opouštění sídel a k zarůstání pozemků lesem. Krajina se začíná typicky členit na zónu vždy zoranou, zónu vždy pastevní a zónu používanou střídavě pro oba účely, podle aktuálních potřeb. Vlivem dlouhodobě stabilizovaných polí a jejich hran v dramatickém reliéfu se plně vyvinuly vysoké agrární valy všeho druhu, využívané pro doplňkovou pastvu. Krajina tak byla výrazně otevřená. Staré solitérní stromy signalizovaly drobné sakrální stavby, které se v té době objevují hromadně a ukazují na velkou přirozenou religiozitu té doby. Nejpestřejší částí katastru jsou pastviny obsazující jinak nevyužitelná stanoviště. Lesní porosty jsou již pevně vymezeny a panské lesy (zejména bažantnice) jsou postupně převáděny na vysokokmenný les. Ostatní lesy jsou prosvětleny pastvou dobytka a neřízenou těžbou palivového dřeva. Sídla si udržují své původní půdorysy i starý typ roubeného domu. Zámky, jako centra velkostatků a správy panství, vytvářejí hierarchii vesnických sídel, která právě v tomto rámcovém typu krajiny plně funguje dodnes.

Ke konci období přichází do krajiny nová – střídavá zemědělská soustava, typická pěstováním pícnin místo úhorů (čtyřpolí) a zaváděním osevních postupů.

V 19. století se s průmyslovou revolucí ztrácí regulační síla přírodních podmínek a vývoj využívání území se vymyká ustáleným a ověřeným principům. Rozvoj železniční dopravy umožnil první urbanizační vztahy, i když jejich rozvoj v tomto rámcovém typu byl mnohem menší. Postupné zavádění brambor zásadním způsobem zvýšilo úživnost celého typu a umožnil výrazný nárůst populace, jejíž přebytky se stěhovaly do měst. Objevily se první snahy po využívání zamokřených pozemků pomocí meliorací. Vysoké zornění i širokořádkové plodiny, radikálně zvýšily erozi půd a její splavování. Specializace umožněná regionální dělbou práce vedla i ke

specializaci právě na bramborářství. Ve střediskových vesnických sídlech se objevily první menší průmyslové provozy – lihovary a škrobárny.

Na podzim 1918 požadovali němečtí obyvatelé v pohraničních oblastech, na základě práva na sebeurčení připojení k Německému Rakousku. Tuto myšlenku ale odmítli představitelé vítězných velmocí na mírové konferenci v Paříži a nově vznikající československá armáda pohraniční provincie do konce roku obsadila. Jesenicko se tak na dvacet let stalo součástí Československa. V rámci odstoupení Sudet v roce 1938 připadlo Německu. Poválečné uspořádání Evropy v roce 1945 vedlo nejen k obnovení československého státu, ale rovněž znamenalo, že na jeho severní hranici objevil nový soused – Polsko.

Je smutnou zkušeností lidských dějin, že válečné konflikty s sebou vždy nesou demografické krize, projevující se poklesem počtu obyvatelstva a zánikem části sídlišť. Nejinak tomu bylo i v minulosti Jesenicka. Četné vsi sice načas zpustly a byly vylidněny už v období husitských válek nebo po válce třicetileté, ale události, ke kterým došlo v souvislosti s odsunem německého obyvatelstva po 2. světové válce, byly něčím naprosto odlišným. Nešlo totiž jen o ekonomický úpadek regionu, ale i o zpřetrhání veškerých duchovních vazeb s minulostí kraje.

Obec Bernartice

Skutečná věrohodná a současně i oficiálně uznaná první písemná zmínka o Bernarticích pochází z doby o bezmála tři století mladší, až z 29. října 1297. Tehdy byla vyhotovena listina, dokládající, že Vítek z Úpy a ze Švábenic daroval některé statky zderazskému klášteru křižovníků v Praze pro špitál v Úpě (nynější Trutnov), jenž byl jmenovanému klášteru podřízen. První písemná zmínka z roku 1297 však neznamena datum založení Bernartic, ale dokládá v této době pouze jejich existenci. Založení vsi je třeba hledat již v některém z předcházejících desetiletí. Souviselo zřejmě se středověkou kolonizací neosídlených příhraničních oblastí českého království. Stalo se tak snad za panovníka Přemysla Otakara II. někdy kolem roku 1260 nebo později.

Nejpočetnější skupinu památek v obci tvoří totiž celá řada drobných plastik, křížů, božích muk či jiných sakrálních objektů. Lze říci, že před rokem 1945 stál křížek či socha před každým zámožnějším stavením. Velká část byla bohužel zničena ve druhé polovině 20. století, a tak jich dnes máme k dispozici pouhý zlomek. Německé nápisy na těchto památkách nás informují, kdo zřízení sochy či křížku financoval. Jsou tak současně neocenitelným pramenem pro poznání dějin obce. Nejvýraznější církevní památkou a výškovou dominantou zástavby Bernartic je ale bezesporu kostel Nanebevzetí Panny Marie.

Tomíkovice, Kobylá nad Vidnavkou, Velká Kraš, Vidnava

První písemná zmínka o Kobylé, Velké Kraši a Vidnavě pochází z roku 1291 z listiny popisující stav kolem roku z let 1266-1268. Podle některých badatelů byla samotná Vidnava založena na pozemcích někdejší Kraše. Potvrzuje to i přiřazení staré obce do Otmuchowa. Následně ale sdílely všechny sousední Kraše a Vidnava mnohé osudy pospolu.

Nejvýznamnější stavbou obce Kobylá nad Vidnavkou je římskokatolický farní kostel sv. Jáchyma z roku 1787 (kulturní památka). Památkově je chráněna empírová hřbitovní kaple s hrobkou svobodných pánů von Skal z 20.-30. let 19. století a Boží muka z roku 1801. Z dalších historických objektů v obci uvidíme renesanční, barokně a empírově přestavěný zámek ze 70. let 16. století s parkem, využívaný jako domov důchodců (kulturní památka), socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1727, kaple P. Marie, z přelomu 19. a 20. století, která chrání mariánský sloup z roku 1808 (kulturní památka) a kostelík sv. Josefa v Anníně

Pohledovou dominantou návsi v obecní části Velké Kraše, Hukovicích, je asi filiální kostel Panny Marie Matky Boží, v samotné Velké Kraši to je kaple sv. Floriána z let 1770-1804.

K nejvýznamnějším historickým památkám města Vidnava patří budova zámku s renesanční architekturou z poloviny 16. století s dochovanými klenbami a četnými architektonickými detaily. Součástí zámeckého areálu jsou zbytky ohradní zdi s osazeným pozdně gotickým portálem ve tvaru oslího hřbetu. Na náměstí stojí novorenesanční radnice a řada měšťanských domů s barokními a empírovými fasádami a štíty. V jednom z nich je umístěna secesní lékárna jejíž interiér tvoří jedinečný unikátní celek. Náměstí zdobí barokní sochy sv. Jana Nepomuckého z roku 1770 a Panny Marie z roku 1738. Pamětní deska na charitním Domě pokojného stáří sv. Hedviky připomíná zdejšího ortopeda MUDr. Adolfa Lorenze. Na základech gotického kostela ze 13. století je postavený kostel sv. Kateřiny s původním románsko-gotickým portálem. Ze sbírky občanů byla v roce 2000 postavena na náměstí kašna.

V obci Tomíkovice z významných památek uvidíme Boží muka u polní cesty, Boží muka na křižovatce silnice na Bukovou a polní cesty na Annín, z pilířové rustikálně barokně tvarované drobné stavby z přelomu 18. a 19. století zbylo do současnosti jen chátrající torzo. Z dalších památník obětem, smírčí kříž, na kterém je rytina meče nebo kříže a opuštěný zámek, který byl úmyslně zapálen roku 2011. Zámek byl několikrát přestavovaný – původní statek ze 13. století, byl na přelomu 19. a 20. století přestavěn na novobarokní – secesní zámeček s parčíkem ve stejném slohu a poměrně velkým dvorem.

ESTETICKÉ HODNOTY, PROSTOROVÉ VZTAHY, HARMONIE ÚZEMÍ

Estetická hodnota území představuje synergický a zřejmě rozhodující aspekt při vnímání rázu krajiny a hodnocení jejích kvalit. Estetickou hodnotu utváří jednak fyzicky definovatelné vztahy

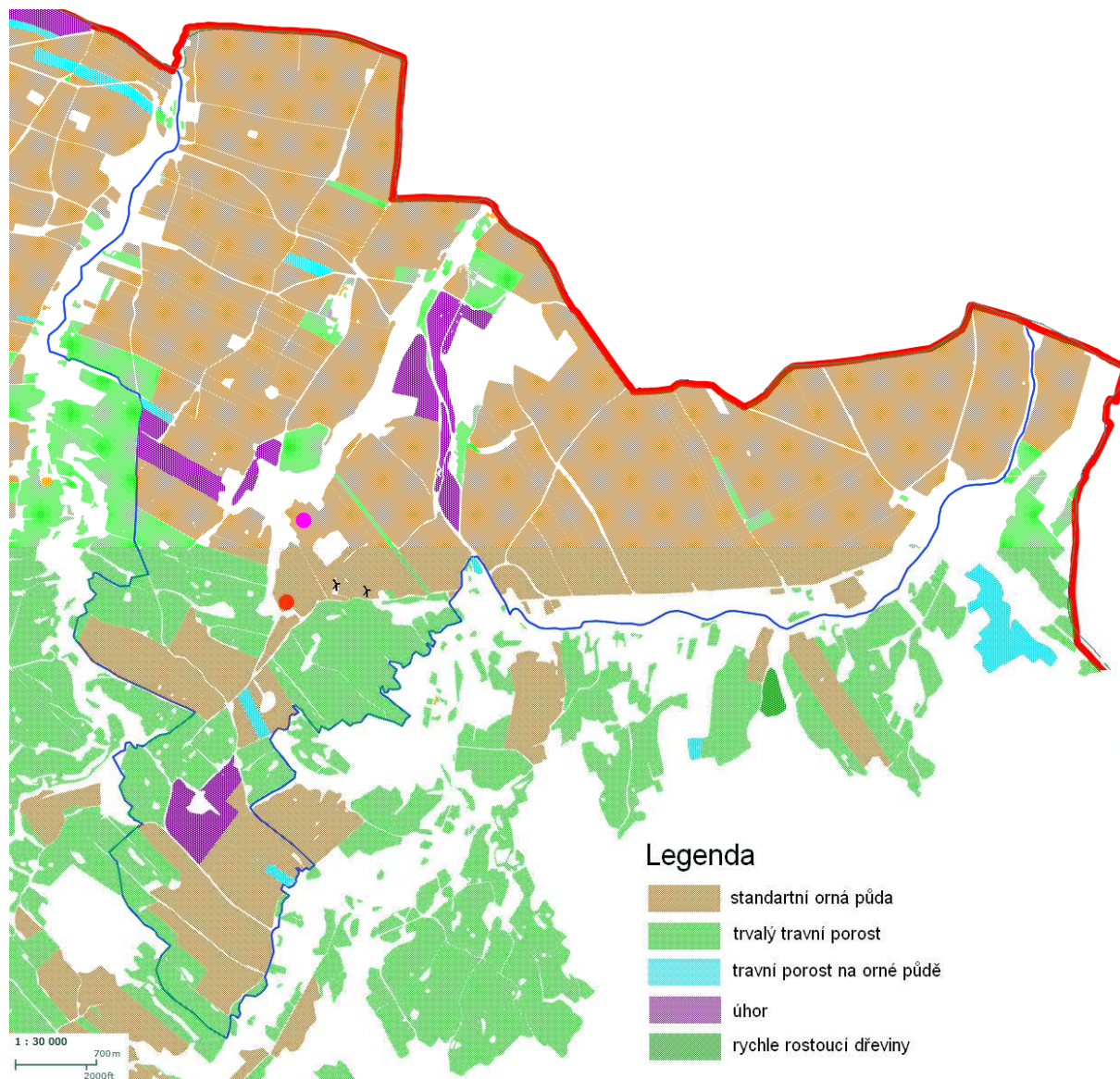
mezi jednotlivými složkami (prvky) krajinné scény – charakter, uspořádání či struktura prvků krajinné scény, které mohou vytvářet zvláštnost či jedinečnost krajinné scény a také harmonií vztahů a měřítka jednotlivých prvků. Pro estetickou hodnotu je důležitá estetická norma, která není globálně jednotná a především konstantní v čase, podléhá neustálému vývoji, což platí samozřejmě i v jiných oblastech kulturního či společenského prostředí (např. v hudbě). Každopádně určité rysy (krajiny) působící esteticky příznivě spoluvytvářejí harmonické vztahy v území dlouhodobě. K takovým jevům náleží bezesporu např. přítomnost (hojná) přírodních či přírodě blízkých prvků, existence výsledků lidské činnosti, které se historicky osvědčily, napomohly životu lidí v daném místě (kupř. železniční trať, vinohrad, přemostění toku) a jejich identifikaci s krajem.

Charakteristickým rysem DoKP jsou rozsáhlé plošiny zemědělské půdy, lesní krajina tvoří pouze enklávy. Vzhledem k vlastnostem reliéfu geologicky starých hercynských pahorkatin a plochých vrchovin se zarovnanými povrchy se ustálil typický sled využívání území tak, že vrcholové plošiny jsou orány pouze místně, na skeletovitých výchozech jsou lesy, vesnice jsou typicky lokalizovány v horních ukončených bočních údolích. Svahy zaříznutých údolí jsou zalesněny, boční údolí jsou i pastvinami a na dně údolí jsou louky, dnes často opuštěné. Vodní plochy jsou zastoupeny nepatrně, převážně zatopenými lomy a vodními toky.

DoKP leží v bramborářské zemědělské výrobní oblasti, s pomístními přesahy do oblasti řepářské. Přirozená úrodnost typu je tak průměrná, lesní porosty mají v naprosté většině změněnou druhovou skladbu ve prospěch kulturních smrčín, často až monokulturních. Přirozenější skladbu tak mají často paradoxně menší remízky na svazích údolí. Ve využití převažují zemědělsky využívané plochy nad lesními porosty. Ze zemědělských ploch dominuje orná (standardní orná půda, travní porost na orné, úhor). Pole tvoří rozsáhlé lány, bez rozčlenění. Méně je luk a pastvin, obrázek 12. Sady většinou přímo navazují na zástavbu obcí a zahrady. V méně příznivém reliéfu se vyskytují dřevinné prvky, meze, osázené polní cesty. Zbytky mezí probíhají převážně po vrstevnici. Přírodě bližší porosty jsou vzácné a jsou vázány především na mělké půdy na výchozech podloží, na podmáčená prameniště a vlhká dna údolí.

Osídlení, resp. zástavba sídel, včetně rekreační, nedosahuje značného vizuálního projevu, obce ve své podstatné části leží kolem vodních toků (Vidnavky, Vojtovický potok) zástavba je většinou dvouřadá a velmi rozvolněná. Celkově lze říci, že dotčený krajinný prostor, i přes vstup nové výstavby do volné krajiny v posledním období, není citelněji poznamenán novodobou výstavbou, která by neodpovídala prostorovému uspořádání krajiny či skladbě jednotlivých krajinných složek. Tyto horizonty nejsou výrazněji postiženy přítomností technicistních objektů.

Obrázek 12: LPIS – rozdělení zemědělsky využívané půdy dle kultury, lokalita varianty 2.01 – červenou barvou, lokalita varianty 2.02 – fialovou barvou, stávající VTE – černou barvou, vymezený DoKP – modrou barvou (mapový podklad: © AOPK ČR)

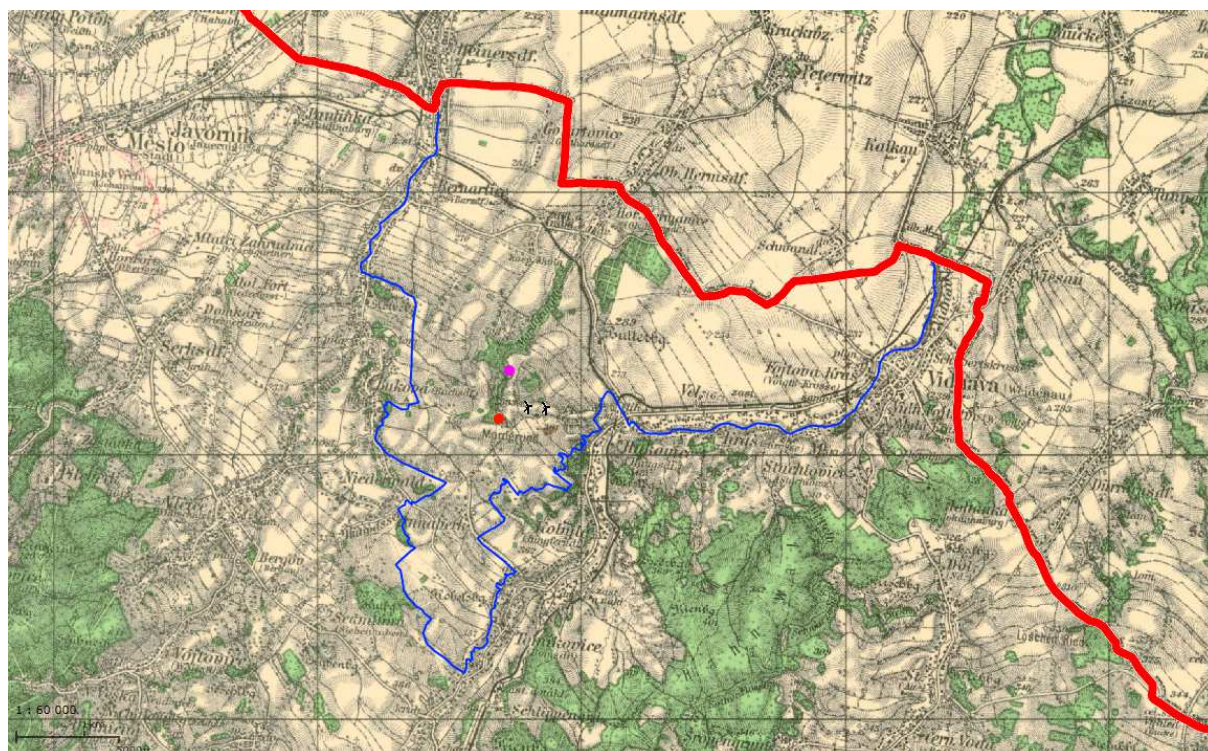

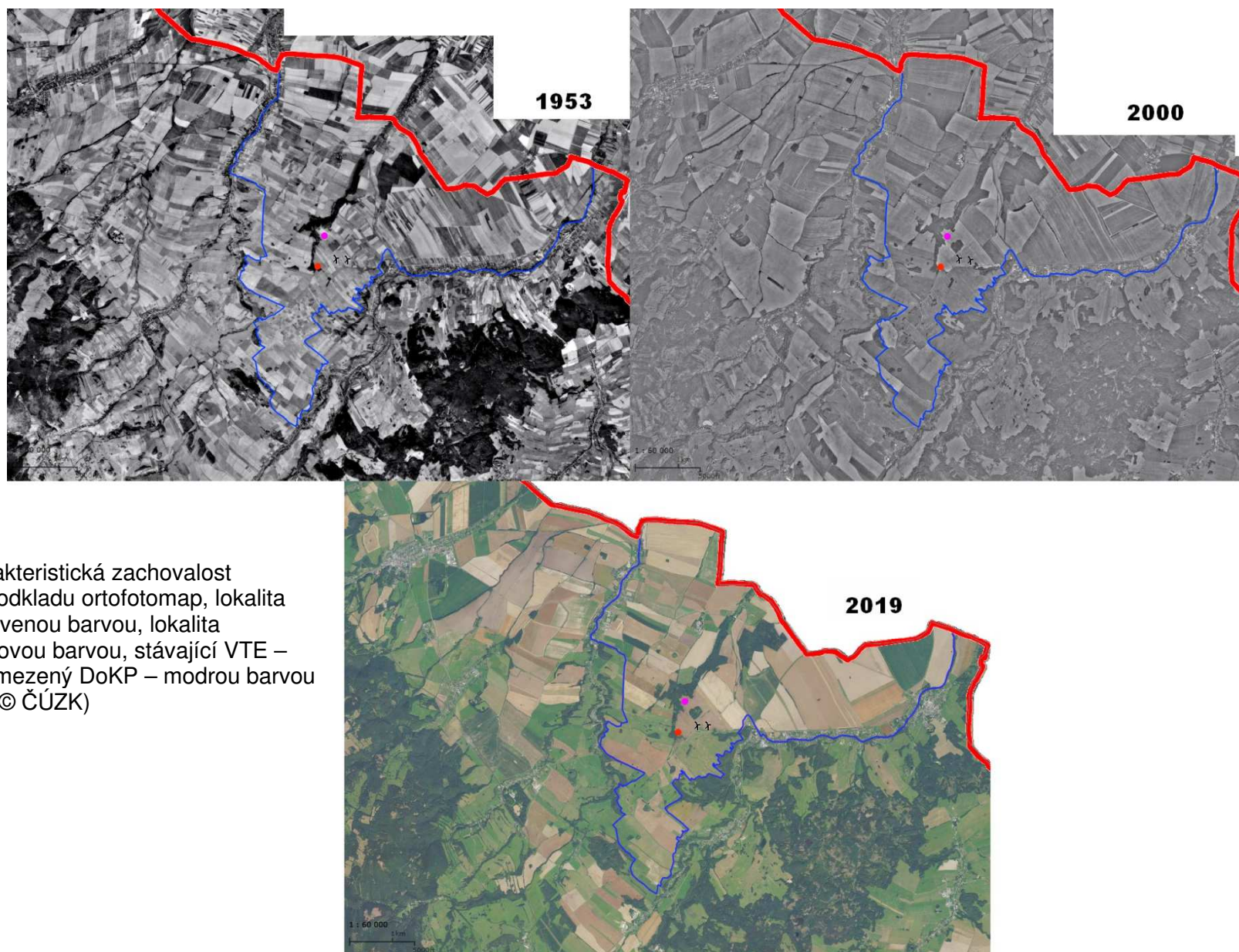
K výrazným terénním elevacím DoKP patří zalesněné údolí Heřmanického potoka ve směru přibližně jih-sever a oblé kopce, které jsou dominantními prvky či složkami. Pro bezlesé vrcholy budou větrné elektrárny zřetelně negativním projevem. V údolních polohách (nejnižší) poloze omezuje vizuální projevy tohoto technicistního hmotného objektu roztroušená vzrostlá zeleň.

Jak již bylo uvedeno, pro krajinu v širším DoKP je charakteristická zachovalost využití území – zemědělsky (dominantně) a lesnicky využívané půdy, jež díky zřetelnému společnému rozhraní formují výrazný krajinný kontrast. Stabilizovaný plošný rozsah lesních i mimolesních ploch dokládá snímek mapy (z III. vojenského mapování z let 1877–1880, obrázek 13), resp. jeho porovnání s leteckými snímky z let 1953–2019 (obrázek 14).

Ze srovnání leteckých snímků z let 1953-2019 vidíme výraznou změnu pouze ve struktuře zemědělských pozemků. Ty byly mozaikovitě struktury a průběhem kolektivizace a scelování pozemků se spojily do větších lánů. V krajině naopak přibýly dřevinné prvky (remízky, dřevinné meze, solitérní dřeviny).

Obrázek 13: Historická mapa III. vojenského mapování (Františko-josefské), lokalita varianty 2.01 – červenou barvou, lokalita varianty 2.02 – fialovou barvou, stávající VTE – černou barvou, vymezený DoKP – modrou barvou (mapový podklad: © Historický ústav AV ČR)

Obrázek 14: Charakteristická zachovalost využití území na podkladu ortofotomap, lokalita varianty 2.01 – červenou barvou, lokalita varianty 2.02 – fialovou barvou, stávající VTE – černou barvou, vymezený DoKP – modrou barvou (mapový podklad: © ČÚZK)

VYHODNOCENÍ VLIVŮ

PŘÍRODNÍ CHARAKTERISTIKA

V následující tabulce 5 jsou shrnuty identifikované znaky přírodní charakteristiky krajinného rázu v území s určením jejich projevu, významu a cennosti. Je zde rovněž hodnocena míra vlivu realizace záměru na tyto znaky, a to v rozmezí pozitivní, žádný, slabý, středně silný, silný, stírající (zásah či vliv).

Tabulka 5: Přírodní charakteristika – klasifikace vlivů

Znaky a hodnoty	Projev			Význam			Cennost			Míra vlivu (velikost zá- sahu)
	Pozi- tivní	Neut- rální	Nega- tivní	Zá- sadní	Spolu- určující	Dopl- ňující	Jedi- nečná	Vý- značná	Běžná	
Přírodní charakteristika										
Zvlněný reliéf, členitá pahor- katina až plochá vrchovina	X			X					X	středně silný
Ledovcem přemodelovaný reliéf		X			X		X			středně silný
Otevřená odlesněná krajina s občasnými remízky	X				X				X	středně silný
Ostrovní vrcholy vystupující z roviny	X			X				X		středně silný
Zčásti zaříznuté údolí Vid- navky tvořící hranici s Žu- lovskem	X					X			X	žádný
Stromořadí lemující potoky a cesty na rovině	X				X				X	žádný
Převážně zalesněná údolí potoků	X				X				X	žádný
Přítomnost skladebných prvků vyšších ÚSES	X					X			X	žádný
Přítomnost VKP ze zákona – lesy, vodní toky, rybníky,	X			X					X	slabý až středně silný
Přítomnost ZCHÚ, přírod- ního parku, památných stromů	X					X		X		žádný

KULTURNĚ-HISTORICKÁ CHARAKTERISTIKA

Níže uvedená tabulka 6 sumarizuje identifikované znaky kulturně-historické charakteristiky krajinného rázu v území s určením jejich projevu, významu a cennosti. Je zde rovněž hodnocena míra vlivu realizace záměru na tyto znaky, a to v rozmezí pozitivní, žádný, slabý, středně silný, silný, stírající (zásah či vliv).

Tabulka 6: Kulturně-historická charakteristika – klasifikace vlivů

Znaky a hodnoty	Projev			Význam			Cennost			Míra vlivu (velikost zá-sahu)
	Pozi-tivní	Neut-rální	Nega-tivní	Zá-sadní	Spolu-určující	Dopl-ňující	Jedi-nečná	Vý-značná	Běžná	
Kulturní a historická charakteristika										
Zachovaný původní charak-ter zástavby	X				X			X		žádný

Vylidňující se obce jako důsledek perifernosti oblasti			X			X			X	žádný
Scelené lány polí			X		X				X	žádný
Řadové vesnice v údolích		X			X				X	žádný
Ojedinelá přítomnost průmyslových zón, zemědělských objektů, vedení vysokého napětí, vysílačů apod.			X			X			X	žádný
Doložené dlouhodobé osídlení území		X				X		X		žádný
Přítomnost tradičních kulturně-historických dominant	X				X		X			slabý
Přítomnost drobných sakrálních staveb	X				X			X		slabý
Nízká míra industrializace území	X			X					X	žádný
Rozvoj obytné i účelové zástavby		X			X				X	žádný
Esteticky hodnotné náměstí ve Vidnavě narušeno obchodním domem			X		X				X	žádný
Stávající VTE – antropický zásah do zemědělské krajiny			X			X			X	žádný
Významné komunikační tratě-železniční síť bez napojení na Polsko		X			X				X	žádný

VIZUÁLNÍ CHARAKTERISTIKA – ESTETICKÉ HODNOTY, PROSTOROVÉ VZTAHY, HARMONIE

Tabulka 7 shrnuje identifikované znaky vizuální charakteristiky krajinného rázu v DoKP s určením jejich projevu, významu a cennosti. Je zde rovněž hodnocena míra vlivu realizace záměru na tyto znaky, a to v rozmezí pozitivní, žádný, slabý, středně silný, silný, stírající (zásah či vliv).

Tabulka 7: Vizuální charakteristika – klasifikace vlivů

Znaky a hodnoty	Projev			Význam			Cennost			Míra vlivu (velikost zásahu)
	Pozitivní	Neutrální	Negativní	Zásadní	Spoluurčující	Doplňující	Jedinečná	Význačná	Běžná	
Estetické hodnoty, prostorové vztahy, harmonické měřítko										
Izolované vyvýšeniny vystupující nad úroveň plošiny	X				X				X	silný
Dojem uzavřenosti oblasti směrem od ČR a otevřenosti k Polsku	X				X		X			silný
Obce vhodně situované do mělkých údolí	X				X				X	slabý
Esteticky hodnotný obraz krajiny, kompaktnost a atraktivita krajinné scény, výskyt hodnotných krajinných scénérií v širších výhledech	X				X			X		silný

Přítomnost menších lesních porostů projevující se v krajinných panoramatech	X			X					X	silný
Charakter území daný převahou zemědělsky využívaných ploch	X			X					X	středně slabý
Větrné elektrárny, zde nezvykle umístěné na rovině – rušivý prvek v krajinné scéně s negativním vizuálním dopadem			X			X			X	slabý
Převažující harmonické utváření krajinné scény (zachovalé harmonické měřítko a vztahy)	X			X			X		X	silný

VYHODNOCENÍ VLIVŮ – SHRNUÍ

Celkové zhodnocení míry zásahu navrhovaných záměrů – umístění dvou VTE VESTAS V 120 varianta 2.01 a varianta 2.02, výstavby podzemních elektrických připojení kabelového vedení, příjezdových komunikací, spodních staveb a terénních úprav. Souhrnně je možné klasifikovat míru vlivů (na bázi tabulek 5-7), pro jednotlivé záměry následovnými charakteristikami:

**přírodní hodnoty
zvláště chráněná území
významné krajinné prvky
kulturní dominanty krajiny
estetické hodnoty, harmonické měřítko a vztahy.**

Tabulka 8: Shrnutí vlivů krajinného rázu na jednotlivé záměry

Složky a témata životního prostředí	Posuzované záměry					
	VTE, varianta 2.01			VTE, varianta 2.02		
	vertikální, štíhlá věžová stavba	příjezdová cesta	stožárové připojení	vertikální, štíhlá věžová stavba	příjezdová cesta	stožárové připojení
Přírodní hodnoty	středně silný	slabý	slabý	středně silný	slabý	slabý
ZCHÚ	žádný	žádný	žádný	žádný	žádný	žádný
VKP ze zákona RVKP	středně silný	žádný	žádný	slabý	žádný	žádný
Kulturní dominanty krajiny	slabý	žádný	žádný	slabý	žádný	žádný
Estetické hodnoty, harmonické měřítko a vztahy	silný	slabý	slabý	silný	slabý	slabý

Přírodní hodnoty

Jako typický znak přírodní charakteristiky byla identifikována členitá pahorkatina až plochá vrchovina se zastoupení lesních porostů a zejména polních ekosystémů, zčásti i vodních ploch a lučních porostů. Vliv záměru na znaky přírodní charakteristiky bude středně silný až žádný.

Přírodní hodnota DoKP je částečně snížena (pole, degradované lesní porosty) činností člověka, který oblast z poměrně velké části přetvořil v zemědělskou krajinu a částečně zvýšena (vodní toky s dřevinným břehovým porostem, remízky s přírodě blízkou druhovou skladbou). Významná je zejména přítomnost mimolesní zeleně. V blízkosti VTE byla také zaznamenána liniová výsadba dřevin podél nezpevněné cesty.

Posuzovaným záměrem nedojde k dotčení území s vysokou přírodní hodnotou, nicméně může dojít k slabému až středně silnému ovlivnění přírodě blízkých ekosystémů.

Významné krajinné prvky (VKP)

Registrované VKP se v DoKP nenacházejí. Vliv na VKP ze zákona bude slabý až středně silný. Navrhované VTE se nacházejí v těsné blízkosti VKP - les. Ikdyž stavba nevyvolá potřebu kácení lesního porostu dojde k jeho mírnému ovlivnění. Účinně provedená kompenzační opatření mohou významně snížit vliv VTE, jakožto výrazné stavby velkých rozměrů a nové dominanty ve volné krajině.

Zvláště chráněná území

Záměry nebudou mít žádný vliv na ZCHÚ velkoplošná i maloplošná, všechna ZCHÚ se nachází v dostatečné vzdálenosti od záměru. Žádné z těchto území nebude negativně ovlivněno ani dálkově.

Kulturní a historické charakteristiky

Kulturní a historické charakteristiky budou záměry dotčeny spíše méně významně či vůbec. V dotčeném krajinném prostoru se nachází řada kulturních památek lokálního až vysokého významu (kostely, zámky, tvrze, zemědělské dvory, kapličky, boží muka aj.), která však nebudou záměrem potlačeny ani na nich nebyl významný vliv identifikován. Mohou být dotčeny pouze při dílčím úhlu pohledu. Významné kulturní dominanty v obci Vidnava, Velká Kraš nebudou záměrem pohledově významně dotčeny. Vliv záměrů na kulturní dominanty byl identifikován jako nulový.

V těsné blízkosti záměrů byl identifikován antropický zásah do zemědělské krajiny vlivem dvou již stávajících VTE.

Estetické hodnoty, harmonické měřítko a vztahy

Vliv na estetické hodnoty byl identifikován jako silný, neboť v současné době se jedná o harmonickou krajinu, s mozaikou polí, lesů, vodních ploch, zachovalých obcí, s výrazným zastoupením mimolesní zeleně a přítomností kulturních památek. Částečně s rušivými dominantami – stávajícími VTE, které jsou umístěny na nezvyklém rovinatém terénu, avšak v pohledovém stínu zejména z JV, J, JZ a SZ stran.

Současně i vliv na harmonické měřítko v okruzích silné a zřetelné viditelnosti (do 6 km) je na základě empirického stanovení okruhů viditelnosti vyhodnocen jako silný. Se vzrůstající vzdáleností se vliv záměrů bude výrazně snižovat a VTE již nebudou představovat dominantní prvek, stanou se pohledově méně významnou součástí krajinné scény, mnohdy zřetelnou pouze za vhodných klimatických podmínek a z poměrně malého množství míst.

DOPORUČENÍ PRO DALŠÍ STUPNĚ PROJEKTOVÉ DOKUMENTACE

Fáze EIA (tj. v rámci projektové dokumentace na úrovni DÚR či DSP):

- Provedení terénních průzkumů a stanovení pohledových míst, jako podklad pro analýzu krajinného rázu a podrobné vyhodnocení vlivů na krajinu, tak aby svým rozsahem a úrovní detailu naplňovaly požadavky stanovené ZOPK a související metodikou autorů Vorla, Bukáčka, Matějky, Culka a Skleničky (2004).
- Provést vizualizaci pro možnost objektivnějšího zhodnocení budoucího vnímání navrhovaného záměru v krajině. Podkladem pro vymezení míst pro provedení vizualizací je analýza viditelnosti.
- Navrhnout možná kompenzační opatření, která by eliminovala možný dopad na krajinný ráz, tak, aby bylo v pozdějším časovém horizontu dosaženo maximálního snížení hodnot ovlivňující harmonické měřítko a harmonický ráz zájmového území.

ZÁVĚR

Úkolem tohoto posouzení bylo určit míru vlivu záměrů výstavby větrných elektráren na pozemku p. č. p. č. 23/1 a 23/2, katastrální území Kobylá nad Vidnavou na krajinný ráz dotčené krajinné oblasti, tedy na identifikované znaky a hodnoty krajinného rázu předmětné lokality. Vliv větrných elektráren na krajinný ráz nelze nikdy zcela vyloučit vzhledem k jejich následujícím charakteristikám:

- stanou se dominantní v rámci dotčeného krajinného prostoru. Především přímo v místě výstavby mohou do značné míry potlačovat současné rysy krajiny;
- svým geometrickým tvarem a charakterem technicistní stavby mohou v zemědělské krajině s vesnickou zástavbou působit velmi netypicky;
- dynamický charakter VTE bude především v blízkých pohledech významně upoutávat pozornost.

Na základě výše uvedeného v předchozích kapitolách a souhrnné tabulky 8 je možno konstatovat, že navrhované záměry představují rušivé zásahy do zákonných kritérií a do znaků jednotlivých charakteristik krajinného rázu a tyto zásahy jsou hodnoceny v některých charakteristikách až na úroveň silný. Silně ovlivněny budou zejména estetické hodnoty a harmonické měřítko krajiny a harmonické vztahy v krajině.

Při empirickém stanovení okruhu viditelnosti vyplývá, že oblast, odkud budou větrné elektrárny viditelné, bude značně rozsáhlá v okruzích do 3 km a do 6 km, nad tuto vzdálenost bude projev záměrů výrazně slábnout. V okruhu nad 6 km VTE již nebudou představovat dominantní prvek, stanou se pohledově méně významnou součástí krajinné scény, mnohdy zřetelnou pouze za vhodných klimatických podmínek a z poměrně malého množství míst. Z těchto důvodů byl vliv záměru vyhodnocen jako únosný.

Na základě územní studie VTE na území Olomouckého kraje (Löw et al. 2018) jsou lokality záměrů podmíněně vhodné pro výstavbu VTE– nedochází zde k zásadním střetům se zájmy ochrany přírody a krajiny podle stanovených limitů i s ohledem na projev, význam a jedinečnost znaků a hodnot dotčené krajiny.

FOTODOKUMENTACE

Foto 1: Pohled na lokalitu záměru – varianta 2.01, pozemek p. č. 23/2, k. ú. Kobylá nad Vidnavkou (© Foto: S. Čížková)

Foto 2: Pohled na lokalitu záměru – varianta 2.02, pozemek p. č. 23/1, k. ú. Kobylá nad Vidnavkou (© Foto: S. Čížková)

Foto 3: Kaplička, Velká Kraš u cesty vedoucí k zájmovým lokalitám (© Foto: S. Čížková)

Foto 4: Zřícenina kapličky, Kobylá nad Vidnavkou v blízkosti stávající VTE Velká Kraš – Kobylá II (© Foto: S. Čížková)

Foto 5: Zámek Kobylá nad Vidnavkou (© Foto: S. Čížková)

Foto 6: Kostel sv. Jáchyma, Kobylá nad Vidnavkou (© Foto: S. Čížková)

Foto 7: Kostel sv. Františka z Assisi, Vidnava (© Foto: S. Čížková)

Foto 8: Kostel sv. Kateřiny Alexandrijské, Vidnava (© Foto: S. Čížková)

Foto 9: Kostel Panny Marie, Velká Kraš (© Foto: S. Čížková)

Foto 10: Přírodní památka Skalka pod Kaní horou, posuzované DoKP zasahuje do jejího ochranného pásma (© Foto: mapy.cz)

Foto 11: Památný strom Paukův jilm, nachází se v těsné blízkosti posuzovaného DoKP (© Foto: mapy.cz)

Foto 12: Pohled na stávající VTE (© Foto: S. Čížková)

Foto 13: Silně degradovaný remíz v blízkosti záměru – varianta 2.01 (© Foto: S. Čížková)

Foto 14: Tok Heřmanického potoka se zachovalým dřevinným břehovým porostem (© Foto: S. Čížková)

Foto 15: Pohled na okraj remízu v polní kultuře u kóty 340 m, s enklávou suchých acidofilních doubrav (© Foto: S. Čížková)

Foto 16: Vysázená dřevinná linie podél cesty v zájmovém území (© Foto: S. Čížková)

Foto 17-20: Více vzdálená pohledová místa stávajících VTE. VTE nepředstavují dominantní prvek a pohledově jsou méně významnou součástí krajinné scény), © Foto: S. Čížková

